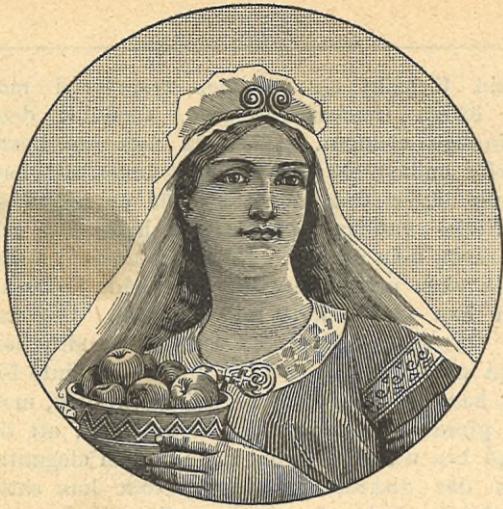

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

S.l.g.

IDUN

ILLUSTRERAD TIDNING
FÖR · KVINNAN · OCH · HEMMET

N:r 37 (716).

LÖRDAGEN DEN 15 SEPTEMBER 1900.

13:DE ÅRG.

PRENUMERATIONSPRIS PR ÅR: IDUN KR. 5:— IDUNS PRAKTUPPLAGA > 7: 50 IDUNS MODETIDN. MED PL. > 5:— IDUNS MODETIDN. UTAN PL. > 3:—	UTGIFNINGSTID: HVARJE LÖRDAG. LÖSNUMMERPRIS: 10 ÖRE.	REDAKTÖR OCH UTGIFVARE: FRITHIOF HELLBERG TRÄFFAS SÄKRAST KL. 2—3. REDAKTIONSSEKR.: JOHAN NORDLING.	BYRÅ OCH EXPEDITION: KLARA S. KYRKO GATA 16, 1 TR. ÖPPEN KL. 10—5. ALLM. TEL. 6147. RIKS 1646	KOMMISSIONÄRER ANTAGAS ÖFVER HELA LANDET PÅ ALL- DELES SÄRSKILDT FÖRMÅNL. VILLKOR. STOCKHOLM IDUNS KUNGL. HOFBOKTRYCKERI.
--	--	---	--	---

NÄR OPERACHEFEN HAR MOTTAGNING.

KAMMARHERRE A. BURÉN I SITT ÄMBETSNUM Å KUNGL. TEATERNS KANSLI.
EFTER FÖR IDUN TAGEN FOTOGRAFI AF A. BLOMBERG.

DET ÄR EN senhösteftermiddag på Arsenalsgatan.

Tornuret i Jakob har nyss slagit tre. Den skarpa metallklangen svävar ännu i luften som en långt utdragen ton, tills den dränkes af vagnarnes buller och sorlet från

folkvimlet, hvilket efter förmiddagens ebb nu stiger som en brusande vårström i passet mellan Gustaf Adolfs torg och Kungsträdgården.

Då och då skiljer sig en och annan från de förbimyllrande skarorna och skyndar in

under trapphvalvet i operahusets nordvästra hörn, hvarest en skylt angifver uppgången till Kungl. teaterns kansli.

Än är det en debutsökande ung dam, som med hoppets skimmer i de klara ögonen skyndar uppför kanslitrapporna, än en ung man, hvars bleka, magra anletsdrag med den litet närsynta blicken bakom pincenezen och det yfviga håret kring de utstående öronen antyda »den lofvande musikern».

Den unga damen är kanske i lycklig besittning af en silfverklingande sopran, med hvilken hon vid profsjungningen afväpnat den kritiska teaterdirektionen, och har därför alla skäl att känna sig lugn, medan hon sätter sig i en af väntrummet mjuka soffor, i afvaktan på att kammarherren skall bli ledig att ta emot henne.

Den unge mannen vågar däremot ej invagga sig i några sangviniska förhoppningar. Han har ingen allt betvingande röst, han, men ett tondrama, vildt och mörkt som hans egen känslövärld och om hvars konstnärliga förtjänster den kungliga teaterdirektionen låtit honom förstå, att den har sina dubier.

Vemodigt och dröjande stiger han uppför trapporna — måhända hans »via dolorosa» sedan flere veckor tillbaka — glider ljudlöst in i väntrummet och tar plats i utkankanten på en stol, midt emot den unga damen, som han inte ser. Han stirrar på klädhängaren, där de många öfverrockarne och hattarne hänga, hvar och en på sin krok, med ett par galoscher stående under hvarje rock. Klädhängaren formligen hypnotiserar honom, och i hans dystra inbillning förvandlas den efter hand till en galge, i hvilken det tycks honom, att en skara unga talanger gjort upp räkningen med lifvet i grämelsen öfver refuserade partiturer.

På kansliet råder liflig rörelse vid denna timme på dagen. Operascenens skimrande furstinnor och chevalereska ädlingar skynda här in och ut i de jämnstrukna hvardagsmänniskornas skepelsor, och när Romeos representant plötsligt uppenbarar sig i korridoren, är det icke längre Veronas eldige unge hjälte med det mörka locksvallet kring pannan och toledoklingen vid sidan, utan en trygg, något korpulent herre i väl tillknäppt öfverrock och med tunt, slätkammadt hår, som gränat en smula vid tinningarne; några orkestermedlemmar komma uppför den lilla spiraltrappan och passera förbi, och på galoschhyllan i korridoren sitta små balettelever och vänta

på kassören för att få lyfta sin aflöning. Under tiden ringer det i telefonerna som på en tidningsbyrå, så att tjänstgörande vaktmästaren endast fragmentariskt hinner tillgodogöra sig musikrecensionernas visdom i morgonpressen.

Nu är kammarherren ledig.

Den besökande öppnar en af de med mattslipadt glas försedda deux-battantsdörrarna längst bort i korridorén och träder in i mottagningsrummet.

Solida skinnklädda möbler, som i ett privatkontor hos någon af våra större affärsfirmor. Men väggarnas taflor vittna om, att man befinner sig inom den konstinstitutions murar, hvarest sånggudinnorna dyrkas, ty där hänger Lorens Paschs porträtt af Gustaf III och i dess grannskap en hel serie karaktäristiska personligheter, nämligen porträtten af Kgl. operans samtliga direktörer, ända från G. M. Armfelt.

Vid sitt arbetsbord i rummets bakgrund sitter kammarherre Burén; han vänder sig om på stolen, reser sig upp och kommer artigt samt med hofmannens förbindliga leende den inträdande till mötes.

Det lysar idel välvilja och godhet ur de rödblonda anletsdragen, och om det är första gången besökaren står ansikte mot ansikte med operans urbane chef, känner han sig helt varm, nästan öfverraskad af den älskvärdhet, hvarmed han bemötes, och går därifrån med den öfvertygelsen, att hela operainstitutionen måste utgöras af idel änglalikt folk, eftersom den har en så blid styresman.

Men det är måhända hufvudsakligast en hög grad af själfbehärskning, som gör, att kammarherre Burén står lugn och leende midt i stridsbullret och kulregnet. Ty man må ej inbilla sig, att fridens genius fläktar med sin palm i Thalias palats. Teatern är som vattendroppen, hvilken, sedd med obeväpnadt öga, har den rena kristallens genomskinlighet, men betraktad genom förstoringsglasat avslöjar en hel värld af mot hvarandra hänsynslöst kämpande viljor.

En teaterchef står därför i en föga behaglig mellanhand mellan artister och publik och måste stundom kläda skott både som skyldig och oskyldig.

Också har vår operas samtliga styresmän alltsedan Armfelt, hvar och en på sin tid, utsatts för mordande kritik öfver åtskilligt af sitt görande; men likafullt står vår främsta lyriska scen den dag, som i dag är, med lysande minnen från en förfluten storhetsperiod och därjämte, som hvarje tondramatikens vän allvarligt hoppas, med en ny och rik konstepoks börjande ljusning inom sitt af Sergels genier prydda scenium.

Att kammarherre Burén som operachef ej tillhör dem, hvilka varit minst utsatta för klander, vet enhvar, som är inne i våra teaterförhållanden. Men å andra sidan får ej förgätas, att äfven han verkat och verkar mycket till operainstitutionens fromma, och och det ej minst viktiga: hans framskjutna samhällsställning och ekonomiska pondus ha flere gånger kommit teatern till godo i form af betydliga penningeunderstöd, då operan befunnit sig i trångmål. En sådan teaterchef är lika sällsynt som ovärderlig, och denna offervillighet skall helt visst skrivas kammarherre Burén tillgodo, då hans verksamhet som operascenens styresman en dag kommer att tecknas i vår teaterhistoria.

Det var den 2 september 1892 som kammarherre Burén blef t. f. direktör för

Kungl. operan. Till chef för Kungl. teatern utnämndes han den 1 juli 1898, då det första spelåret i det nyuppförda operapalatset började.

Vidare är han ordförande i styrelsen för Filharmoniska sällskapet, hvilket i honom har en lika nitisk som intresserad befrämjare, och sedan den 20 december 1897 ledamot af Musikaliska akademien.

I sin egenskap af konungens ekonom utöfvar kammarherre Burén äfven chefskap i det ämbetsverk, som benämnes »H. M. konungens enskilda fond».

Men det är som operachef och som en af vårt musiklifs varmt intresserade och initiativtagande krafter han tillhör offentligheten.

ERNST HÖGMAN.

I HERRSÄLLSKAP.

NOTARIEN WERKE kom drifvande genom Humlegården från sin sena middag på Rydberg till sin dublett uppe vid Brahegatan. Det var en odrägligt het, fast tjusande vacker augustisöndag, och det var endast ett vidrigt öde han kunde tacka för, att han måste gå uppsträckt i staden, nyrakad, korrekt, elegant, istället för att, som hans afsikt varit, få lefva vilde ute på bondlandet — ligga i en skogsbacke i skjortärmarne med en gammal sprucken halmhatt på nacken, meta, bada i öppna sjön, rulla sig i gräset mellan tupplurarna, äta kräfter, sill och potatis och filbunke i någon lotsstuga, med ett ord: kasta civilisationens alla välsignelser öfver bord.

När så detta livvade program måste strykas, hade det varit för sent att få något annat till stånd, alla, dem han telefonerat till, hade redan gjort upp för dagen på annat håll, och så hade då notarien Werke måst resignera under det förfärliga och i sin djupa misslythet beslutit att sofva ihjäl återstoden af denna misslyckade dag. Ensam hade han då sannerligen inte lust att företaga sig någonting.

På en lummig plats i Humlegården sutto två unga damer och läste. Den ena var telegrafist, den andra i posten, men båda inackorderade hos samma änkeprostinna, liksom de båda haft den gemensamma »turen» att få tjänstgöra denna söndagsförmiddag.

»Isa du,» sade Eva under en grundlig gäspning och lät boken slappt sjunka i knäet — »ska vi verkligen sitta här och slöa hela eftermiddagen?»

»Vi kunna ju åka ringlinien, när det blir litet svalare, och se'n dricka te hos Feiths», föreslog Isa matt.

Eva gjorde en grimas.

»Eller göra en promenad utåt Djurgårdsbrunnsviken,» återtog Isa.

»Ensamma?!»

Isa förstod mycket väl, att detta »ensamma!» var detsamma som: »utan herrsällskap!»

»Ja, inte är det just så nöjsamt,» svarade hon med en axelryckning — »mais que faire! Vi kvinnor...»

»Bästa du, förskona mig åtminstone från dina föredrag i den högre stilen, i den här värmen bli de alldeles osmältbara.»

»Jag tycker de skulle smälta så mycket lättare då.»

»Blir du nu kvick också. Nej, vet du, det var ändå värre. Då föreslår jag, att vi istället återvända till sömnmedlen,» sade Eva och tog resignerad åter fatt på boken.

I detsamma fingo de syn på notarien Werke, som en tid varit inackorderad på samma ställe som de. Notarien var, trots sitt ståtliga yttre, inte någon så kallad fruntimmerskarl och hade

alltid förhållit sig tämligen reserverad mot de öfriga inackorderingarne, särskildt dess kvinnliga element. De båda flickorna hyste därför endast ett ytterst svagt hopp, att han skulle ägna dem något mer än en hälsning.

Under vanliga förhållanden hade nog också skett, men i dag... Notariens ansikte formligen sken upp vid åsynen af de båda flickorna och han styrde kurs rakt på dem. Det var då ett verkligt fynd att i en dylik situation råka på två unga, söta flickor — ja, inte för att han förut lagt vidare märke till dem, men nu gjorde han genast den upptäckten, att de sågo bra ut, voro lagom unga, lagom eleganta, den där diskreta elegansen, som han satte särskildt värde på. Ej underligt således, att de två unga damerna å sin sida nu funno den strame notarien Werke som den personifierade älskvärdheten, och de tyckte alla tre, att de nu på en kort stund bekantat sig mer med hvarandra än på hela den tid de förut varit tillsammans. Ett gemensamt olycksöde brukar ju också föra dess offer närmare hvarandra, och notariens förslag, att de, tre ensamma ökenvandrare, skulle söka sig en gemensam oas, hälsades naturligtvis med glädje af hans båda medvandrerkskor.

En skärgårdstur? föreslog Werke. Om man raskade på, kunde man hinna med nästa båt. Där kom just spårvagnen — det var bara att hoppa upp. Tänk, hvem hade kunnat föreställa sig ett sådant slut på en sådan dag, och i sådant herrsällskap till!

Snart satt den lilla trion på en skuggig plats på ångarens öfverdeck, omfläktad af svalkande sjöbrisar och med en treflig kaffebricka framför sig. Werke hade tagit plats på en stol midt emot de båda flickorna och fördelade rättvist sin älskvärdhet mellan dem, något som för resten inte kostade honom den ringaste själföfvervinnelse. Det var lika angenämt att beskåda Isas bronsbruna, naturkrusiga hår och vackra släpögon, som Evas skära hy och bländhvita, jämna tandrad, och om äfven den förra någon gång slog klatsch med ögonen, och den senare log för ofta, så var ju det ett ganska förlåtligt koketteri.

Det pratades och glammades glad och ogeneradt, under det man njöt af den tjusande utsikten och prisade sin lycka att ha »funnit hvarandra». En stund efter sedan kaffebrickan tagits bort och biljetterna köpts, hvilket allt naturligtvis gjordes upp af notarien, frågade han, om damerna inte behagade något att dricka. Själf var han mycket livvad för ett glas iskyld punsch och en flaska wichy.

Isa förklarade, att hon inte alls var törstig, under det Eva för sin del protesterade mot punschen, hon föredrog saft till wichyn.

Notarien gick att gifva sina order, och snart hade det lilla sällskapet framför sig en inbjudande bricka med apelsinsaft, is, wichy, punsch och en stor skål med präktiga körsbär. Isa fick på sig en reserverad mint, som inte klädde henne, men Eva lät sina vackra tänder blixtra och förklarade, att körsbär var hennes förtjusning, ett påstående, som hennes aptit på intet sätt jäfvade.

Längre fram på aftonen, när båten redan börjat stäfva hem mot staden, steg en kamrat till Werke ombord från en af bryggorna, i sällskap med sin fästmö och dennas syster. Det föll af sig själft, att de båda herrarne med sina damer slogo sig tillsammans, och då det ännu skulle dröja ett par timmar, innan man uppnådde staden, beslöts, att man skulle supera om bord. Båten hade en ntmärkt restaurant med matsalen på däck, och det blef en i allo förstklassig och ytterst animerad supé, vid hvilken champagnen till och med inte fattades. Denna extravagans hade fäst-

SOMATOSE

Erkändt bästa krafthöjningsmedel.

Ökar aptiten i hög grad. Erhålles på apotek.

mannen föreslagit, men när räkningen skulle betalas, repartiserade herrarna naturligtvis.

Vid framkomsten var klockan nära tolf, och som fästmannens damer bodde alldeles i närheten, skildes sällskapet, och notarien tog en droska och eskorterade Isa och Eva till deras bostad uppe i Vasastaden.

Sedan de skilts med ömsesidiga tacksägelser, tände Werke en cigarr och satte sig bekvämt till rätta i vagnen. Det kunde inte nekas, att dagen varit angenäm, men t—n så dyr! Det hade allt fallit sig betydligt billigare att lefva vilde på bondlandet och — betydligt trefligare.

»Så gudomligt roligt vi haft!» bröt Eva ut, när flickorna kommit upp på sitt rum.

Isa mumlade något ohörbart, under det hon långsamt drog af sig handskarne.

Eva höll loftal öfver notarien. Aldrig hade hon kunnat föreställa sig, att *han* kunde vara så älskvärd, så underhållande, så ridderlig, så... rent af spendersam. Hon hade trott honom snarare vara en »smulgråt».

Isa, som fått på sig en peignoir och stod och kammade sitt hår, som lik en yppig, vågig man föll ned omkring hennes axlar, vände sig rakt mot Eva och frågade:

»Men, Eva, kan du verkligen finna det angenämt, att en herre, som vi på det hela taget känna så litet som notarien Werke, varit så »spendersam», som du uttrycker dig, emot oss? Jag för min del har funnit det ytterst obehagligt. I början tänkte jag inte alls på något annat än nöjet att få komma ut, men hur det var, började jag reflektera öfver det besynnerliga i denna konventionellt fastslagna sed, att, om några personer af motsatt kön vilja företaga en gemensam utflykt, bevisa ett nöje eller intaga några förfriskningar tillsammans, alltid skall det vara *han*, som »spenderar», *hon*, som låter sig bjudas. Tänk dig bara, det händer ju ofta nog vid sådana tillfällen, att männen äro i knappa omständigheter, under det damerna äro rika familjeflickor med välmående tanter och mostrar, och ändå skulle den stackars mannen känna sig verkligen förolämpad, om damerna, när räkningen framlades, drogo upp sina portmonnär och sade: *Låt oss repartisera!*»

Eva hade till en början suttit som en bild af den yttersta förvåning. Sedan började det rycka kring munnen, hon lade hufvudet till hvila mot soffkarmen, knäppte undergifvet ihop händerna och sade patetiskt:

»I den högre stilen!»

»Ja, ser du,» fortfor Isa allt ifrigare, utan att akta på Evas pantomim, »*det* tycker jag vore det enda och verkligt korrekta, och så mycket enklare och billigare ett nöje då kunde gå för sig. Det här, att, när män och kvinnor äro »ute» tillsammans, de senare knappt skola kunna få släcka sin törst eller stilla sin hunger, utan att lita till mannens ädelmod, tycker jag rent af är nedsättande för oss kvinnor och borde inte längre få förekomma i en tid, då på så många andra områden kvinnan ställes lika med mannen.»

»Ämnar *du* göra revolt?» frågade Eva retsamt.

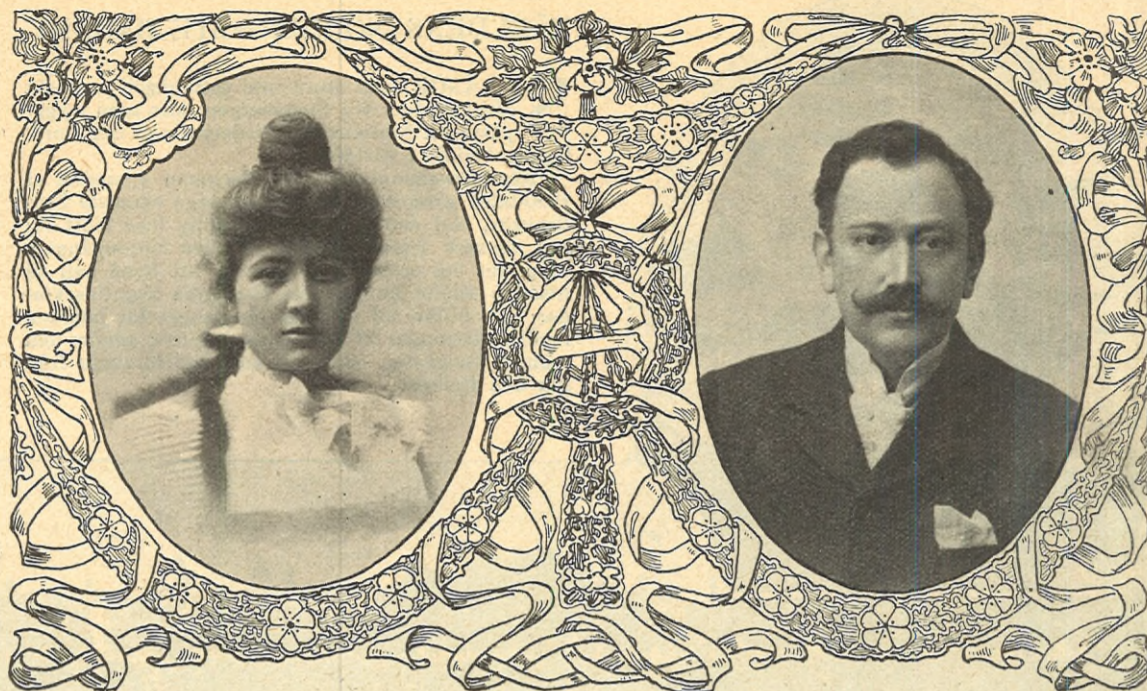
»Ja, hvarför inte! Man kunde ju försöka bilda en förening med något lämpligt namn. Och så...» hon funderade litet och utropade därpå glädt:

»Tänk du, om man kunde få frågan bragt på tal i *Idun* och en diskussion där satt i gång!»

»Asch, då håller dom på i evighet.»

»Ånej, redaktionen vet nog att klippta af i tid. Jag ämnar emellertid försöka.»

STEFFEN.

FRÖKEN MERCEDES LEWIN.

SENHOR ANTONIO DE CASTRO FEIJÓ.

ETT NYFÖRLOFVADT PAR.

FÖRLOFNING har i dagarna tillkännagivits mellan Portugals chargé d'affaires vid de skandinaviska hofven Senhor Antonio de Castro Feijó och fröken Mercedes Lewin, dotter till kaptenen i armén, f. d. kaptenen vid Kongl. Göta Lifgarde J. M. Lewin, och hans maka, född Duran-Borrero.

Senhor de Castro Feijó efterträdde, som bekant, vicomte de Soto-Maior såsom sitt lands officiella representant i de tre nordiska länderna. Och att äfven han likasom vicomten lärt att känna sympati för dessa länder och särskildt vårt land och folk, därpå har han fler än en gång gifvit bevis i rapporter till sin regering, hvilka sedermera offentliggjorts, och där vår kulturella ståndpunkt icke mindre än vår ekonomiska varit föremål för uttömmande särframställningar.

Ett nytt, än mera otvetydigt bevis på denna sympati ger han oss nu, då han, sonen af Vasco da Gamas och andra sjöhjältars land, går att såsom sin maka hemföra en dotter af de gamle vikingarnes land.

Fröken Lewin har emellertid äfven iberiskt blod i sina ådror. På mödernet härstammar hon nämligen från en gammal spansk, till Amerika förgrenad familj, och en af hennes

förfäder har varit president i Ecuador. Från barndomen van att betrakta såsom sitt föräldrahem lika mycket sin faders i Stockholms skärgård belägna fideikommisssegendom som hans våningar i Paris och Nizza, har hon fått en fulländad kontinental uppfostran, som i förening med hennes af skönhet och godhet adlade apparition måste göra henne till en prydnad för de kretsar, hon nu kommer att tillhöra.

Trots detta personliga band mellan den talangfulle skalden-diplomaten och vårt land är det emellertid knappast att hoppas, att vi för all framtid skola få behålla honom bland oss. Men då han en gång blir kallad till andra värf, skall han numera ännu mindre än förr vara oss en främling. Likasom den aktade familj, hvarur han går att hämta sin brud, betraktar honom såsom en familjemedlem, skola vi hädanefter betrakta honom såsom en landsman.

I sin egenskap af lyrisk skald har Senhor de Castro Feijó förvärfvat sig ett högt upp- buret namn i sitt fädernesland och ett antal af hans fina, målände dikter ha öfverflyttats till vårt språk af den kände tolkaren af främmande skaldar, dr Göran Björkman. Som prof på Senhor de Castro Feijós diktning äro vi i tillfälle att här nedan meddela en af dr B. försvenskad och hittills otryckt serenad.

SERENAD AF ANTONIO FEIJO. FRÅN PORTUGISISKAN AF GÖRAN BJÖRKMAN.

STJÄRNOR I nattens dunkel, er beslöjen!
Måne, låt mindre klart din fackla brinna!
Rosor och vallmoblommor, djupt er böjen!
Hon soffer... Sof, min själs gudinna!

Tyst, näktergal i parkens skumma gömma!
Låt, bäck, ditt flöde mera ljudlöst rinna!
Hon drömmer kanske... Må om mig hon
drömma!

Hon soffer... Sof, min själs gudinna!

Hviskande fläkt, kyss henne lätt på kinden,
och låt till hennes hvita läger hinna
den doft, magnolian andas ut i vinden!
Hon soffer... Sof, min själs gudinna!

Låten ert pärlregn, nattens tårar, falla,
låten dess dagg ock väg till henne finna
från himlens urnor, då de öfversvalla?
Hon soffer... Sof, min själs gudinna!

Stjärnor och måne klara, er beslöjen!
Fåglar, mån I er sånglust öfvervinna!
Magnolior, doften! Rosor, djupt er böjen!
Hon soffer... Sof, min själs gudinna!

VÄRLDENS NORDLIGASTE BADORT.

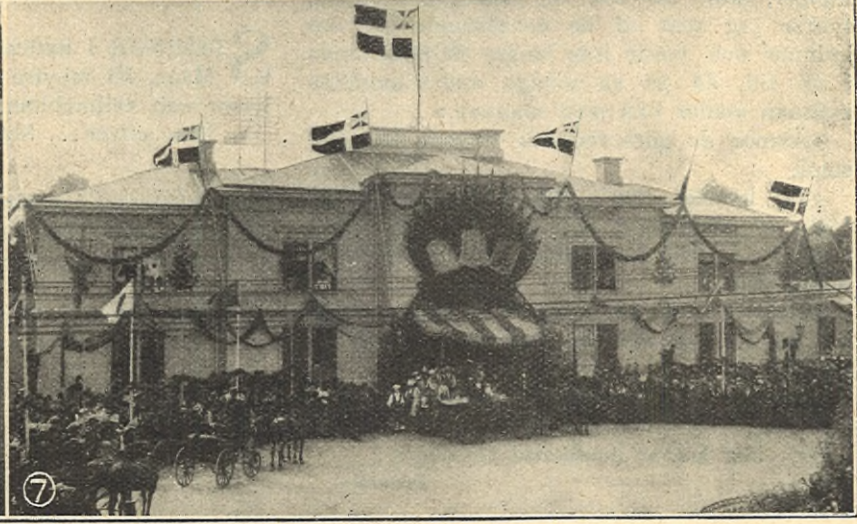
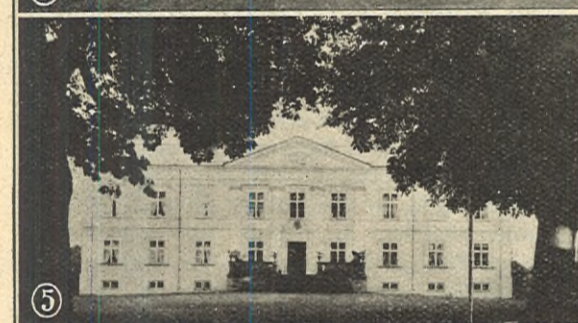
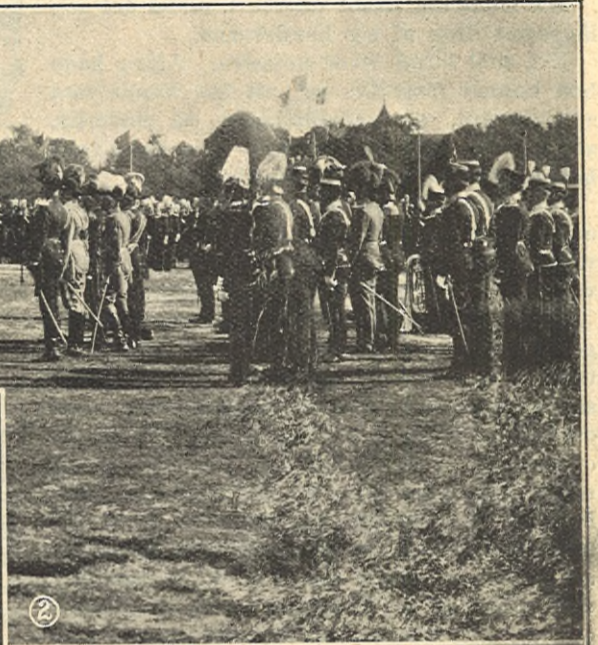
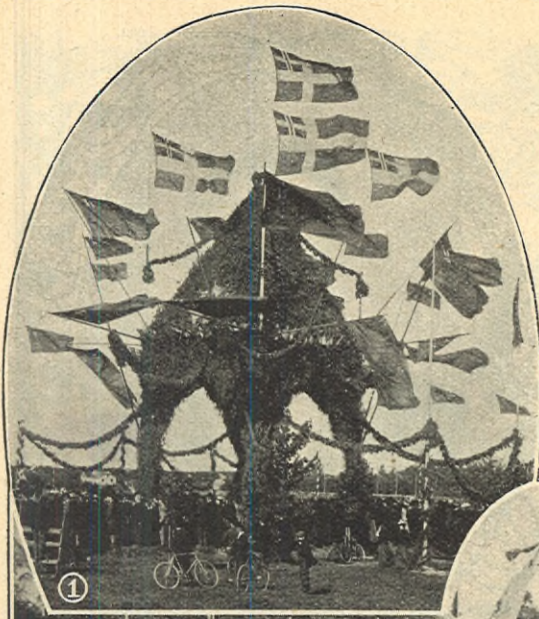
SÅ LÄNGE man ännu inte sett något prospekt öfver badort vid Spetsbergen, kan man tryggt påstå att Nordanskär i Nederkalix är den nordligaste badort i världen.

När grosshandlar J. A. Bergman i medlet af 1880-talet grundlade och så att säga skapade Nordanskär, blef denna hans lifsgärning icke blott till ett vackert framtidsminne af den hädangångne, utan var det också hans mening, att hvad han då utsådde skulle komma att bära rika framtidskördar och blifva till mäktiga häfstänger för höjande i olika riktningar af hela ortens kultur genom den mängd badgäster, som dit vore att förvänta från när och fjärran.

Att hela denna storartade anläggning ännu vidmakthålles blott och bart genom grosshandlar Bergmans frikostigt tilltagna donationsfond, är ett känt faktum. Säkert skulle donatorn själf, om han nu kunde höja sin röst, vara den förste att opponera sig mot den visserligen vackra, men opraktiska pietet för hans minne, som tycks lägga liksom en hämsko på utvecklingen af de möjligheter och rika förutsättningar, som denna fagra ö, tack vare honom, bär i sitt sköte.

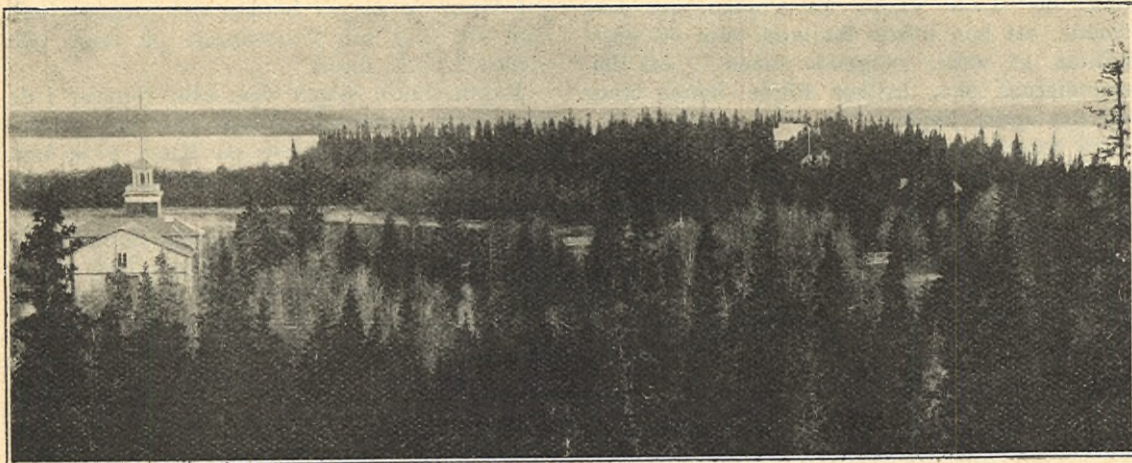
I sinom tid kommer väl ändå äfven till denna sofvande prinsessa sagoprinsen, mannen af *facket*, och väcker till ett friskt pulserande badortslif den nu i idyllisk ro slumrande skönheten häruppe.

När man nu emellertid på ett eller annat sätt kommit till Nordanskär, endera med stor ångare från södra Sverige eller t. ex. med ångaren Hapa-

FRÅN KONUNGENS HÖSTRESOR.

1. Konungen passerar äreporten å Sannahed. 2. Faninvigningen å Sannahed: de gamla fanorna utbytas mot de nya. 3. Blomsterströende flickor vid Vislanda. 4. Vägen genom Vislanda till Huseby. 5. Huseby. 6. Konungen på Huseby, omgifven af brukspatron Stephens familj. 7. Konungens ankomst till Vexjö. 1 o. 2 Knut Brydolf foto. 3, 4, 5 Torne fotografateljier. 6 o. 7 Betty Larsson foto.

NORDANSKÄR. FOTOGRAFI TAGEN KL. 12,22 MIDSOMMARNATTEN.

randa från någon af grannstäderna, på turist-stråt eller som badgäst, gör man snart den angenäma upptäckten, att man kommit till en vrå af världen, om också en nordlig utkant, där det är en godt att vara.

Själva färden dit är i och för sig ett uppfriskande hafsluftbad; kanske litet för friskt ibland vid passerandet af Skagsudden mellan Råneå och Kalix, där hafvet kan ligga rätt hårdt på och bjuda på en liten extra gungning, men den förlustelsen inväntar man lugnt, välvilligt och i förtid under rättad därom af kapten eller någon erfaren medresande.

Så hett sken solen, när vi en grann julidag landstego å Nordanskärs brygga. Den lummiga

»GILLEHUSET» PÅ NORDANSKÄR.

stranden och de i mörk grönska inbäddade villorna fängslade först vår uppmärksamhet och erinrade lifligt om månet liknande strandparti vid »Mälarens sköna stränder». Och så denna ståtliga brygga, som skulle kunna vara en prydnad, ofta välbehöflig, vid en och annan förstklassig badort söderut; och liksom där alltid finnes en flink och påpasslig Carlsson, Hök och hvad de heta, till hands för ge-packet, fanns här »vår Oscar».

Ojämförligt trefligt var också mottagandet och välkommandet af platsens tvänne fröken-värdinnor, det gjorde att man genast kände sig hemmastadd.

På grusad skogsstig — å ömse sidor mossig, mjuk mark, öfversållad med härligt doftande linnea — går vägen upp till Gillet, så högt beläget, att redan på afstånd dess flaggor och vimplar svajande visa vägen, och så äro vi framme vid Gillehuset. Detta är tilltaget i rätt storartade dimensioner, att

GROSSH. J. A. BERGMAN.

döma af det yttre, och motsvaras på ett charmant sätt till det inre bland annat af en sal, som fordrar ett särskildt omnämnande, såsom varande minst sagdt en mönstersal.

Den höga, luftiga, i milda, ljusa färger smakfullt dekorerade gillesalen prydes å ena långväggen af porträtt af vårt kungapar. Ungefär ena hälften af salen är apterad till sällskaps-, läs- och musikrum, möblerad i sommarsalongs-stil och

med grosshandlar och fru Bergmans porträtter å kortväggen. Nederst afslutas salen med ett par stora, mörkmålade träskärmar, bakom hvilka serveringsrummet döljer sig och dit herrarne obemärkt försvinna för att inmundiga den kära aptitsupen. — Om möjligt infinder man sig precis vid tredje ringningen till måltiderna i denna ideal-restaurant och kommer genast i en viss pensionat-patriarkalisk stämning; presenteras för hvarje nykommen, ombedes på det artigaste att förse sig af rätterna — ja, någon gång bjudes tallriken omkring som på storkaläs. Och man får sin aptit fullt och godt tillfredställd utan minsta »kamp för tillvaron».

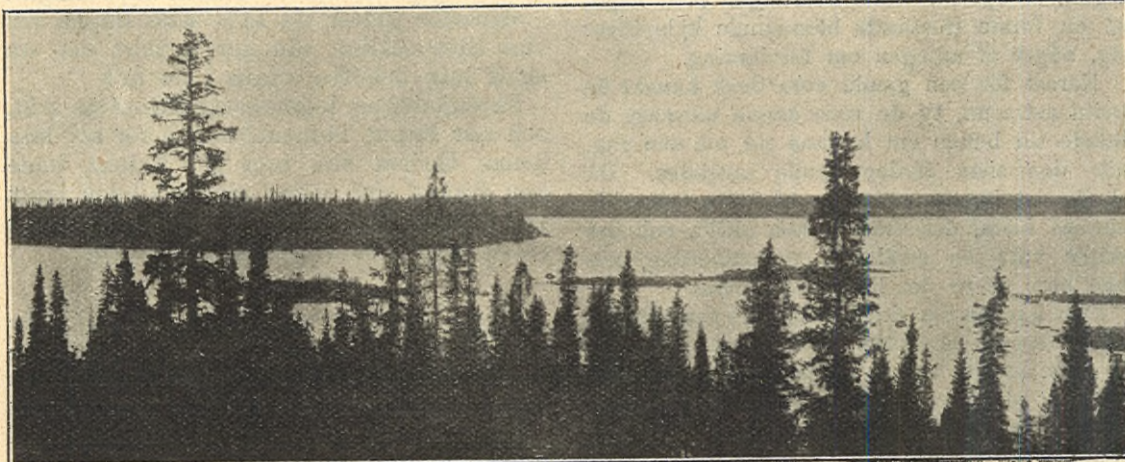
Kaffet, som följer omedelbart på middagen och ingår i det ytterst moderata priset, intages å verandan. Medan man så sitter där i högsta välbefinnande, smuttande på sin kopp, ljuder ofta en sång inifrån salen med piano-ackompanjemang eller uppfifrån öfre verandan — en härlig klangfull baritonstämma. Sångaren är dr N—nd, själen i styrelsen.

En belvédère, hvarifrån man har en hänförande utsikt, finnes uppe på Gillehusets tak, och dit beger man sig gärna att se sol dala och gå upp, utan att aningen af skymning signalerar öfvergången från dag till natt. I dämpadt solsken med växlande skuggor och dagrar sluter sig ön — en hafvets äkta pärla — rundt om oss och kan med stora skäl taga åt sig våra förtjusta utrop. Inga beskrifningar eller fotografiska afbildningar kunna ens tillnärmelsevis återge en tafra, så färgrik och verkningfull i skiftande sol-reflex. Och af den noggranna öfverblick, man häruppe får af det hela, inses lätt, hvilka kolossala arbeten och stora omkostnader här äro nedlagda.

Hvar vi se från vår höga ståndpunkt häruppe, är en mängd vackra villor, gillehus, gästhus varm- och kallbadhus, kugelbana, tennisplan, till och med golflagd, och präktiga skogsvägar, som likna breda ljusa band på mörkgrön sammet, men absolut omöjliga för evolutioner å la stålhäst i den lösa sanden.

Ett vackert kapell finnes ock, prydligt såväl till det yttre som inre — »för att tillfälle må gifvas till hälsovården af den del af människan, som ej kan botas af endast vatten och luft,» lär anstaltens ägare en gång yttrat.

Tänker man sig nu detta i omgivning af rik barrskog, blandad med lummig björk, och öns läge, fastän vid hafsbrynet, fullkomligt skyddadt för skarp vindar, torde det ju kunna ha sitt intresse att i vidsträcktaste mening odla bekantskapen med och kändedomen om denna sköna, blygsamt undan-gömda slummerska vid — »civilisationens utkant».

UTSIKT FRÅN NORDANSKÄR. FOTOGRAFI TAGEN KL. 11,47 E. M.

Med Nordanskär som hvilostation och utgångspunkt bruka ock företagas kortare och längre utflykter med badanstaltens ångare till omkringliggande vackra egendommar, Grytnäs, Björkfors m fl. Längre turistfärder, genom Kalixälfs forsar o. s. v., förmedlar styrelsen, som då anskaffar skjutsar och med omsorgsfull erfarenhet ordnar det hela till allmän trefnad.

Det är ju nu för tiden ganska godt om s. k. förstklassiga badorter; skulle det därför komma att dröja till en mer eller mindre aflägsen framtid, innan den här skildrade vägar rycka fram i ledet till täflan med de öfriga, vore detta mindre beklagansvärdt än att det skulle ske på bekostnad af platsens nuvarande friska och ursprungliga charme.

Hvad som dock i alla tiders skiften vid denna märkliga badort förblir oföränderligt och enastående, åtminstone på denna sidan jordklotet — det är att solen här »dröjer kvar» förutan människans vädjan: »ack, om du hjärta har etc.» — Här är det solen, som med guldstänk och rosenskimmer protesterar mot påståendet: »nu är det natt!» och slutligen, här är det solen, som i sitt strålände majestät utkorar denna badort till den mest lysande af alla — världens nordligaste badort!

J. F—LM.

ASTRAR. STÄMNING FÖR IDUN AF ELISABETH KUYLENSTIERNA.

FURU TORNE gick och pysslade i sin lilla trädgård, och de blommor och blad hon ej smekte med sina fina, vissna händer, dem smekte hon med varma, ungdomligt glänsande blickar.

KAPELLET PÅ NORDANSKÄR.

När hon hunnit säga god morgon till allt därinne i täppan, satte hon sig på den gröna spjalsoffan — länge orkade icke fru Torne gå, de sjuttiofva åren voro börda nog — och såg på sina älsklingar: astrarna.

Just som nu, när septembersolen lyste på dem, värmande och blid, men utan hetsig glans, höll hon mest af att se på dem, och

hon tyckte, den gamla, att de blefvo till lifsmelodier, som minnet spelade för henne, och som tusen skiftande tankar satte ord till...

Hennes bekanta frågade ibland, om hon icke kände sig ensam, då hennes kära gått så långt bort, att ingen allfarväg bar till dem mera, och hon liksom blifvit lämnad efter i det lilla gröna huset vid Bredgatan, i de små låga, lavendeldoftande rummen, där hvarje fönsterbräde var täckt af blomkrukor.

Fru Torne skakade då alltid på hufvudet och log sitt vackra, vemodfulla leende:

»Å nej,» sade hon, »jag har mina minnen och mina blommor, de höra tillsammans, och så är det det, att jag väl ej kan ha så långt igen.»

En ung konstnär hade en höst hvarje morgon gått förbi det gröna huset och tagit »motiv» af den gamla, där hon satt och såg på sina astrar. När han sedan ställt ut den vackra bilden, hade han kallat den: »Andakt» och en del godt folk gick förbi och sade:

»Andakt! — Det var ett underligt namn; gumman knäpper ju hvarken ihop händerna eller har någon psalmbok; hon ser inte ens mot himlen, utan på blommorna.»

Och de hade rätt — fru Torne såg bara på sina astrar, medan hon satt där, lätt framåtböjd, stilla, som ålderdomen blir det, när den fått frid, och solskenet gled i långa, glimmande trådar öfver hennes mörka klädning, kysste lent det hvita håret under den ännu hvitare mössan och dansade sedan vidare på sin gyllene stråt, hän öfver rabatterna — ut på gatan till de många människorna.

Fru Torne hade på ett omedvetet impressionistiskt sätt ordnat sina tankar och minnen i färger likasom i toner.

Där var först de matt ljusröda astrarna; de sade henne kanske minst, minde henne bara om en gammal herrgård, där en liten flicka sprang och lekte för många, många år sedan, men när hennes blick gled öfver till de flammiga, de som hade så underliga skiftningar därinne bland sina tusen fina blomblad, då erinrade hon sig ungdomsdrömmarnas tid, längtans, löjens och de lätt fallande tårarnas tid. Och det var, som folkvisor sjungit sina tungsinta melodier för hennes öron.

De djupröda! De vaggade mjukt för vinden, där de stodo ranka och starka, med färg som sjudande blod. Hon log än, den gamla, när hon tänkte på det kärlekens brusande crescendo, som då spelade i hennes håg och sinne.

De gula! Dem talade hon till på ett annat sätt, nickade tankfullt emot; de hade fått värde för henne, när lifvets eftersommar kom, den hade deras sjukliga, ömtåliga prakt; de voro som en huldresaga för stora barn.

Fru Torne hade nu hunnit ända fram till de gredelina, dem kallade hon alltid: »mina andanteblommor». De berättade henne om lugna, händelsetomma hvardagar med något af en första frostnatts hämmande kyla öfver sig, något af aningen om förvisning.

Kärest för den gamla voro dock kanske de hvita astrarna, ty de voro henne närmast, de talade till henne om hvilans tid, om den dag, när den sista färden skulle anträdas. Då skulle det läggas ett täcke af hvita astrar på hennes kista, det drömde hon alltid, och det skulle vara en strålande septemberdag, när hon bars ut ur det lilla gröna huset.

Den gången där skulle de gå, de svartklädda människorna, af hvilka de flesta väl ej hunnit så vidt, att de kunde skilja på sorg och död, och det skulle prassla af torra löf som hvisande röster rundt omkring dem; det var trädgårdens farväl...

Och astrarna, de många, som hon hållit minnesandakt hos, de röda — gula — grede-

lina, de skulle vaggas för vinden, och hon trodde, att hon måste fönimma som ett postludium af veka, vaggande toner — ett lifsmelodiernas eko, hvilket följde henne öfver till det andra landet...

Så drömde fru Torne nästan hvarje dag hos sina blommor, och ända till långt in i oktober fyllde hon vaser, stora och små, med astrar, hela knippen, och när lampan tändes, och hon satt i länstolen och stickade på en strumpa, såg hon gång efter annan tacksamt och glädt på blommorna — nej, sannerligen, om hon var ensam!

SKILSMÄSSA. BERÄTTELSE FÖR IDUN AF ELIN AMEEN.

FORTS. OCH SLUT FRÅN FÖREG. N:R.

MARIETTA berättade, medan Ragna lyssnade med redigt hufvud och skärpta tankar, medan hennes hjärta kände en bitter, kvalfylld smärta vid hvarje ord. Inte var det underligt, om Kurt förälskat sig i detta förtjusande barn, så lidelsefullt glödande och ändå så barnsligt naivt i sin kärlek, sin tro på sin rätt att kalla honom sin och sitt hänsynslösa förbiseende af en annans rättigheter och lidande! Och när hon slutat sin bikt, sträckte hon sina händer mot Ragna och sade bedjande:

»O, Ragna, hindra mig inte — låt mig fara...»

Ragna tog hennes händer och slöt dem i sina, och först då varseblef Marietta, hur förfärande blek Ragna var, och hur åldrad och härjad hon med ens blifvit.

»Du skall få fara — men jag skall följa dig, inte Kurt — se inte så förfärad ut, Marietta, du får nog se Kurt igen, men inte förr än jag lämnat dig tillbaka till din far.»

»Är du — är du mycket ond på mig, Ragna, och kan du aldrig förlåta mig?»

Marietta lutade sin kind mot Ragnas hand.

»Ond? Ånej, du rådde ju egentligen ej därför — och förlåta — man förlåter ett brott, en svaghet, en förolämpning, men hvem talar om att förlåta, när det gäller en förspilld lifsgärning...»

»Jag har nog gjort dig mycket ondt, Ragna... å, Ragna, jag har inte alls tänkt på dig — bara han och jag, jag och han — och jag älskar honom så!» Hon brast ånyo ut i en förtviflad gråt, med ansiktet gömdt i sina händer, medan hennes fina gestalt skakades af snyftningar. Ragna lade förgäfvets lugnande sin hand på hennes hufvud, strök det och bad henne vara stilla, allt mera grät hon, och dess mera högljudda blefvo hennes snyftningar.

»Hvarför gråter du så?» sade Ragna till slut litet otåligt, »du har ju hört det, du skall inte behöfva vänta i tio år!»

Så småningom lugnade sig Mariettas gråt, och när Ragna lämnade henne för att låta henne skriva sitt bref till fadern, hade hon torkat sina tårar, ehuru kinden ännu var fuktig, och några glänsande droppar sutto kvar i de långa ögonfransarna.

*

Ragna hade sin egen nyckel och släppte själf in sig i våningen. Den unknä, instängda luften från rummen, hvilka för det mesta under sommaren stått tilltäppta, slog emot henne och gaf henne genast en känsla af illamående.

Hon fann Kurt i det s. k. biblioteket, hans skrif-, läs- och rökrum, där han dra-

git fram en massa böcker och papper, och där allt låg om hvartannat på bord och stolar i vildt kaos.

Ragna hade slagit upp alla fönster i de rum, hon passerat på sin väg till biblioteket. Utan att hälsa på Kurt, gick hon också här genast till ett af fönstren och slog upp det.

»Hur kan du vistas i denna luft,» sade hon, »man kväfs ju här!» Hon drog djupt efter andan, och hennes röst lät ansträngd.

»Fönstren ha varit öppna,» svarade han, »men jag stängde dem nyss. Det är minsann inte alls varmt ute, och jag började smått frysa.»

Ragna såg sig omkring.

»Skall du ha med dig af de här papperen och böckerna — då får väl jag hjälpa dig, annars blir du aldrig färdig.»

Något i hennes röst och utseende slog honom.

»Är du sjuk, Ragna?»

Hon hade tagit af sig hatt och kapp och slätade med handen öfver det rakt uppstrukna håret.

»Jag är litet trött.» Hon satte sig ned, och händerna sjönko med en slapp, lätt darrande rörelse ned i hennes knä. Hon drog en djup suck — å, hvad det var svårt att börja tala om det, men tiden förrann, det kunde icke uppskjutas, och ju förr det var sagdt, desto bättre.

»Sätt dig ned, Kurt — jag skall sedan göra i ordning åt dig; men nu vill jag tala med dig om något mycket viktigt och allvarsamt.»

Kurt kände med ens en frossbrytning öfver ryggen, benen sveko honom, och han satte sig tungt ned på stolen vid skrifbordet, på något afstånd från Ragna. Och åter vaknade där inom honom detta dofva aggt mot Ragna och hennes öfverlägsenhet, som så ofta velat bryta sig fram ur djupet af hans själ.

»Jag har talat med Marietta...»

Kurt skiftade färg och såg hastigt upp, men vände åter bort sin blick, i det han mötte Ragnas, klar och full, men med något af bunden, bottenlös sorg innerst.

»Marietta har berättat mig allt,» fortfor Ragna med en röst, som lät ansträngd och beslöjad; »och jag sade henne, att ni inte skulle behöfva vänta i tio år.»

Hon teg ett ögonblick, men återtog sedan:

»Du har din frihet åter, Kurt, och du får använda den, hur du vill...»

Då bröt agget fram hos honom och trängde tillbaka alla andra känslor för henne. Hans ansikte blef blossande rött, han lyfte sitt hufvud, såg på henne med underligt gnistrande ögon och utropade:

»Min frihet — när har jag någonsin varit fri, sedan jag lärde känna dig! I ditt ledband har jag släpats, viljelös, handlingsbunden som en skolgosse, ett omyndigt, utveckladt barn, beröfvad allt hvad lifvet har ljusst och lockande, längtande ut till frihet och sol, drömmande om kärlek och smek — detta allt borde du kunna förstå af mina sånger — men hvar jag än sökte det, hos dig fann jag det aldrig, annat än i en och annan kort glimt, som kom och försvann likt en blix. Hvarför var du inte som andra kvinnor, Ragna?»

Hans vredgade, hetsiga tonfall hade nu fått något af skälfvande gråt i sig.

Allt störtade samman kring Ragna, icke ens en spillra af de förflutna tio årens samlif hade hon att hålla sig fast vid.

»Detta har du ofta förebrått mig, Kurt. Kanske kunde jag ha älskat dig på samma sätt som dessa andra, men jag ville det

Begär
Sanct Eriks' Eau de Cologne N:o 1900 (triple).

Starkare koncentrerad än N:o 4711; renaste och friskaste vällukt. Bäst är nu Eau de Cologne N:o 1900, från
S:t Eriks Tekn. Fabrik, Stockholm.

ej; själf renad och förädlad, ville jag rädda och höja dig — genom mig — icke sjunka med dig. Men all min kamp var ju förgäfvad — efter tio år stå vi, där vi nu stå.»

»Där fanns mycket hos dig, Ragna, att högakta, beundra och hålla af, men där var aldrig något eggande, berusande — detta som kommer mannen att begå de vanskinnigaste handlingar för den han älskar.»

»Och därför, endast därför kunde jag ej bli älskad som andra kvinnor. Å, Kurt, — det bröt fram med en länge återhållen lidelsefullhet — »jag gaf dig ändå så mycket, ty i min känsla för dig var jag icke blott älskarinnan, makan, utan äfven modern, system, vännen — och allt detta var det bästa och rikaste i mitt väsen. Men, vet du hvad, Kurt,» — här höjde hon sitt hufvud i stolt själfmedvetande — »jag var för god för dig — man sade mig det, när jag gifte mig med dig, och man varnade mig. Men jag trodde så fast på dig och min förmåga att dana och utveckla det goda och stora hos dig, och i mycket lyckades jag och fann min belöning — ända tills nu. Men minnes du inte, Kurt, hur många gånger du kommit till mig och sagt, att ingen var som jag, och att hos mig allena fick du ro och kände det godt. Och det var sant, Kurt.»

Nu grät Kurt, och han höll näsduken för ansiktet.

»Å, Ragna, du kan väl ändå förbli min vän, min rådgifvare som förr — inte öfverger du mig helt?»

Hennes läppar drogo sig till ett litet leende, som hade en skymt af förakt i sig.

»Alltid samma stora barn, Kurt; men nu får du reda dig utan mig — där finns inte det svagaste band, som håller oss samman, inte ens minnet af ett förflutet — det har du skoningslöst rifvit sönder.»

»Jag kommer ofta att sakna dig, Ragna.»

»Du kommer att sakna mig hvar dag af ditt lif, men sedan har du ju Marietta.» Hennes ton lät bitter, men därpå återtog hon lugnt och fast: »Men hvarför tala mera därom? När jag försvinner ur ditt lif, får du plikter mot Marietta. Marietta väntar dig och älskar dig. Jag trodde först, att hennes känsla för dig endast var en fantasi, ett öfvergående rus, men jag tror nu, att det tagit djupare, och att hon säger sant, att hon icke kan lefva utan dig. Tag vara på henne, Kurt; om du en dag öfvergäfvade henne för en annan, tror jag, att det skulle döda henne, eller att hon skulle döda sig själf. Marietta känner allt här i lifvet, men hon reflekterar aldrig, och hon handlar i smått och stort efter ögonblickets impuls.»

»Jag skall aldrig öfverge Marietta.» Den ton, hvarmed han yttrade detta, skar som ett knifstyng genom Ragnas hjärta. Båda sutto tysta ett ögonblick, men därefter återtog Ragna:

»Jag har tänkt mig, att du reser, som du först ämnat, till västkusten, medan jag far med Marietta till Italien. Sedan får du taga saken om hand och tala med hennes far. Och hvad beträffar vår — skilsmässa — hon darrade på rösten, när hon uttalade ordet — »så få vi tala vid någon jurist, när vi kommit tillbaka. Kunde vi slippa träffas igen, vore det bäst, men är det nödvändigt, så låt det ske i juristens närvaro — i enrum ha vi två intet mera att säga hvarandra.»

»Du kan vara öfvertygad om, att jag skall sörja för dig, Ragna — du skall ingenting sakna...»

»Med underhåll, menar du? Det behöfver du inte — det var inte för att bli försörjd, jag gifte mig med dig. Mitt föräldrarf hjälper mig öfver det första.»

»Och hvad skall du göra sedan, Ragna? Du står så ensam i världen.»

»Så långt har jag ännu inte tänkt mig — det blir ju att börja lifvet på nytt — ett annat lif; men jag får nog något i världen att göra — jag hör inte till dem, som sitta med händerna i kors och sörja och drömma... Du vet, jag är inte lik andra kvinnor!»

»Du låter så bitter, Ragna; kunna vi inte skiljas som vänner?»

»Vänner skiljas inte åt...»

Hon hade rest sig upp och började ordna med hans böcker och papper, men trots den bittra, hårda tonen, darrade hennes händer märkbart.

»Gå nu ut och ät middag, Kurt,» sade hon, »och uträtta, hvad ännu återstår dig i staden; när du kommer hem, är jag — borta; jag tänker resa ut om en timme...»

»Och när... när reser du med Marietta?»

»I morgon kväll.»

Han gick oroligt af och an några slag i rummet. Så stannade han framför Ragna och räckte henne sin hand. Hon stod med bortvändt hufvud och såg den icke först.

»Vill du inte räkka mig din hand till farväl?»

Hon vände sitt ansikte mot honom och räckte honom sin hand. Han fattade den och förde den till sina läppar, sina ögon, sin panna.

Hon blef så underligt vek, hon kunde sträckt sina armar mot honom, hon kunde fallit till hans bröst och brustit i gråt för första gången på dessa tio år. Men hon endast lösgjorde sin hand mildt och sade sakta:

»Farväl, Kurt, farväl...»

När han gått, stod hon alldeles stilla på samma plats, där han lämnat henne och pressade händerna hårdt mot sitt bröst.

»Det är hårdt, hårdt,» kom det halhögt öfver hennes bleka läppar, »att skiljas — börja lifvet på nytt, ensam — utan mål, utan hopp, utan tro — hvad har det alltsammans tjänat till, och hvad skall det sedan bli?»

I den stunden fann hon intet svar, intet förlösande ord. Hon hade blott sitt hjärtas svidande längtan, sin tomhet och saknad och den ensamma vandringen framåt till lifvets slut.

»VI OCH VÅRA SÖMMERSKOR».

ÄNNU ETT PAR INLÄGG.

VID GENOMLÄSANDET af artikeln under denna rubrik i senaste Idun väcktes hos mig minnet af en redan för många år sedan gjord iakttagelse i samma ämne.

Det finnes ju flere sidor af saken än de redan belysta, och jag önskade »draga ett strå till stacken» med några fakta, hvilka plågat mig, utan att jag kunnat finna ett gynnsamt tillfälle för »ett ord i sinom tid».

Vi förbigå då de redan omnämnda, som lämna dåligt arbete, af slarf eller bristande förmåga — de få sin publik därefter, eller tvingas att öfvergå till andra praktiska förvärfskällor.

Men här finnas ju ock bra sömmerskor och små atelierer, hvilka kunna tillfredsställa en finare kundkrets. Afven dessa lefva af dagens inkomst i sitt

ideliga jäktande, otacksamma arbete. De skolorna och drapera — artistiskt. — De prisgifvas åt orimliga anspråk: plaggen skola vara »klädande», oafsedt om figur och materiel äro lämpliga därför. Och sedan dessa »många ändringar» med sina nya ansträngningar, timmars prat och resonnemang utan nytta, hvarvid det bästa af deras kraft och arbetstid går förloradt.

Men hvad mer, skulle man kunna tro det möjligt, att de, efter den utståndna mödan och svårigheten att kontant eller på kredit anska materiel samt betala sina medhjälperskor, först efter ganska lång tid få sin räkning betald.

Jag har hört, hur det praktiserats, att en räkning sändes (genom bud med betald arbetstid), återgått med löften om bestämd betalningsdag, då åter förgäfvades presenterats, hvilket många gånger förnyats.

Det är oftast ej de ekonomiskt betryckta, som utöfva detta barbari, utan den klass af våra medsystrar, som roar sig mest och slösar pengar på lapprisaker.

Lyckligt, om denna beskrifning ej drabbar de flesta; den träffar dock in på många och mångenstädes.

Må vi med vaket intresse ägna en reflexionens stund åt de stackars varelser, som i osunda och trånga bostäder skola dväljas i arbetande ställning från tidigt till sent; allt medverkande att slita ut lifskraften.

Bristen på sömmerskor och de redan befintligas öfveranstängning kan ej bero på annat, än att de verkligt dugliga hellre söka annat förvärf än detta trålsamma, dåligt betalda och ohälsosamma arbete.

Hur litet vi vilja förstå, att sömmerskornas arbete betalas för knappt. De måste dock bo och kläda sig efter kundernas anspråk på det passande, och af egen erfarenhet känna vi alla penningens otillräcklighet. Hur skulle då något bli öfver för sjukdoms- och ålderdomsdag eller nödvändig hvilotid?

Då vi kvinnor vilja vara fina och eleganta, bör det ej ske på bekostnad af den bästa lifskraften hos en medsystrar och genom att vi trotsa oss till mesta möjliga arbete för minsta möjliga betalning.

Låt oss hörsamma uppropet, och må den, som känner sig manad och äger kraft, taga initiativet. Helt säkert skola många vilja medverka, antingen genom att bilda en fond för exempelvis ett rekreationshem, en sjukdoms- eller ålderdomsunderstöds-kassa, eller genom en förening, som verkade för höjandet af sömmerskornas villkor eller dagpenning redan nu. Ty endast detta kunde möjliggöra för dem själfva den föreslagna insatsen för framtiden!

H—g.

Legio äro de af mina bekanta, som sjungit sin beklagan i mina öron öfver sina sömmerskor; men de hafva i regel sällan gjort det mer än en gång.

Af naturen tämligen medlidsam, då det gäller andras bekymmer, har jag dock i det fallet intet eller ringa medlidande till öfers, alldenstund min erfarenhet i fråga om sömmerskor — och skomakare med förresten — är den allra bästa. Jag vet mig sällan eller aldrig hafva fått vänta på någon af dessa, och jag skulle uppriktigt sagt inte heller utsetta mig för att upprepade gånger blifva »bedragen».

Hvad nu särskildt angår sömmerskorna, så har jag såväl i hufvudstaden som i min provinstantal min gifna sömmerska, som känner det värde jag sätter på hennes punktilighet. Hon vet, att i samma stund, hon sviker denna, är jag inte längre hennes kund. Detta har jag sagt henne från början och en gång för alla. Men det finns äfven en annan sak, som jag gjort som uttryckligt villkor, för att jag skall använda henne, nämligen att *intet* arbete åt mig får utföras om natten eller på tid, som orsakar någon som helst öfveranstängning.

Jag kan gå på en bjudning i en gammal klädning eller uteblifva af brist på lämplig sådan, *det tar ingen heder utaf mig*, men en sömlös natt, små krafter, som jag ytterligt nedbringat, *med hvad kan jag ersätta detta?*

Min sömmerska vet, att jag framför min klädning sätter hennes person, kanske ligger däri nyckeln till, att hon, så vidt möjligt är, aldrig sviker min tillit.

Jag säger, såvidt möjligt är, ty, trots vi i regel anslå en ordentlig tid, så kan det ju hända, att någon obetänksam kund pratar bort mer än lofdigt af den dyrbara tiden.

Ni, älskvärda damer, som vid läsandet af S. M.'s artikel känna er villiga göra något för eder sömmerska, börjen med att *taga vara på hennes tid*, och I gifven henne utan uppoffring de 25-öringar, som, sparade, kunde blifva hennes ålderdoms hjälp.

B. W—n.

Ett verkligt delikat

KAFFE

som dessutom ställer sig både drygt och billigt

HUSMÖDRAR!

är GRAFSTRÖM & C:os ångrostade i Stockholm de förmästa Regeringsgatan 31 Storkyrkobrink 8 KAFFE specieller i Stockholm och Götgatan 9 samt hos landsorten.

LANDSHÖFDINGEN GREFVE AXEL HANSSON
WACHTMEISTER.

BLEKINGE LÄNS NYE LANDSHÖFDING,

förutvarande ryttmästaren vid Lifregementets dragoner, grefve Axel Hansson Wachtmeister, är son och sonson till föregående landshöfdingar i Blekinge län. Farfadern, grefve Hans Wachtmeister, dog 1827 såsom innehafvare af denna post, och fadern, grefve Hans Hansson Wachtmeister, erhöi 1883 afsked från densamma samt efterträdtes af den nu afgångne grefve Gotthard Wachtmeister, som till den nytänande står i ett mera aflägsset släktskapsförhållande.

Grefve Axel Hansson Wachtmeister, broder till den nuvarande finansministern, är alltså den fjärde Karlskronalandshöfdingen af denna släkt på icke fullt 75 år. Han är född 1855, blef officer 1876, ledamot af landbruksakademien 1897 samt disponent samma år å faderns egendom Torsåker och Harg i Uppland. Han är sedan 1885 gift med en dotter af justitierådet Carleson.

»JAN I SELTORP».

GENOM DEN HÖGA täta granskogen gick vägen öfver järnvägsgrindarna fram till Jans hem Seltorp.

Där bortom låg det trefna odalmanstjället, skuggadt af en väldig kastanj, som bredde skyddande sina blad och grenar öfver framsidan på det hvita huset.

En gång på högsommaren, då skogen myllrade af ätliga svampar och mossrosorna blommade utanför salsfönstren på Seltorp, hade jag — såsom vän till en af familjens medlemmar — nöjet gästa det gammaldags gästfria hemmet.

»Filosofen», som Jan kallades af sina Upsalakamrater, hade då nyligen lagt boken på hyllan, packat in, och begifvit sig från lärdomsstad (där han var sysselsatt med arbete för sin filosofie kandidat) mot hemmet, för att vid faderns timade frånfälle fatta regeringstygeln vid gården.

Det var en lätt sak för Jan med sin praktiska natur att snart sätta sig in uti allt, som rörde jordbruket. Seltorp, en förut god och välskött egendom, blef under Jans idoga händer nära nog en mönstergård, och få kunde täfla med honom uti att draga reveny af såväl ladugård som trädgård.

I hemmet på Seltorp bevarades mycket af gammaldags svenska seder och bruk, och i denna omgivning hade Jan från barndomen lärt sig älska vårt folk och dess lif. Såsom medlem af »Philochoros» i Upsala hade han än vidare utvecklat denna smak, och uti de arbeten, som på senare åren utgifvits om våra nationaldanser, melodier och visor, äro åtskilliga upptecknade ur folklivet af Jan i Seltorp.

Då om aftnarna familjen efter dagens slutade bestyr samlades på planen utanför, där de röda körsbären tyngde ned trädgrenarna i gröngräset och trasten slog drillar i solnedgången, kunde man, om lyckan var god, få höra Jan berätta någon af sina historier på landsmål eller sjunga en visa, munter och skrattretande eller vemodsfull.

Så hände det sig en gång i vintras, att »Jödde i Göljaryd» lade sig ned att dö. Snön bredde sitt hvita bårtäcke öfver hans kista, och hans sten på Skansen stod tom.

Ungefär samtidigt härmed kom Jans fädernegård i främmande händer. Han packade ånyo sin kappsäck och begaf sig uppåt landet, men ej som förr till Upsala, utan till Stockholm.

Och grenarna på fruktträden hänga tunga i år liksom i fjol öfver gräsplanen, och trasten slår ännu sina drillar vid solnedgången i Seltorpsskogen, men i vackra sommarkvällar sjunger Jan sina visor i Bollnässtugan på Skansen, för en aldrig tröttnande publik, som jublar och ler, och ler och jublar...

B. I. N.

»JAN I SELTORP» I BOLLNÄSSTUGAN Å SKANSEN.
FOTO FÖR IDUN AF A. BLOMBERG.

PEPITO ARIOLO, DEN 3-ÅRIGE SPANSKE PIANISTEN
OCH KOMPOSITÖREN.

VÄRDINNAN I SOMMARHOTELLET. EN MINNESBILD FRÅN MARSTRAND FÖR IDUN AF AMANDA KERFSTEDT.

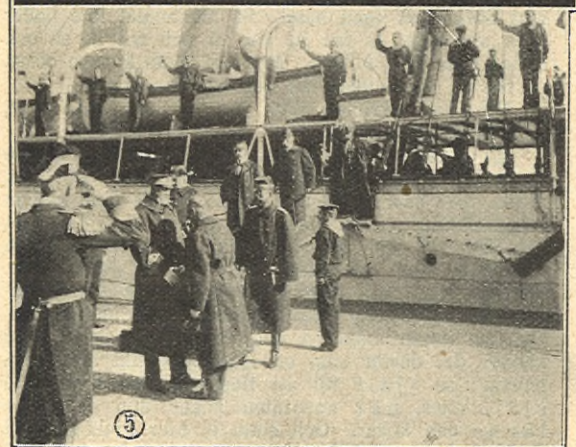
PÅ DEN FAGRA ÖN, som famnas af västerhavets vågor där nedanför bergens skyddande mur och där den lilla staden Marstrand breder ut sina glada, vänliga husrader, ligger vid kajen ett hus med balkonger och prydliga lägenheter, som i många år om somrarne bebotts af stormän från Göteborg. Bakom detta hus sträcker sig en rymlig trädgård, i hvars midt det så kallade Sommarhotellet är beläget. Ännu längre upp i trädgården, alldeles vid grinden till gatan, som begränsar kvarteret på motsatta sidan, ligger en liten röd stuga med glasörrar, öfverväxt af vinrankor ända till takåsen och omgifven af rosor, liljor och andra blommande växter.

Det var till detta förtjusande lilla rede, gårdens värdinna brukade taga sin tillflykt, när hennes tvänne andra hus om somrarne blefvo öfverfyllda af hyresgäster. På en plats i trädgården i skuggan af höga lummiga träd står ett väldigt bord med stenskifva, och kring detta bord samlades under härliga sommar dagar vänner från landets alla kanter till angenämt samspråk och till läsning af goda böcker, både af allvarligt och humoristiskt slag.

I denna krets af begåfvade män och kvinnor var husets värdinna, fru *Josefine Nordström*, själen, det lifvande elementet. De samtal, som där fördes, voro alltid af intressant, ofta af uppbygglig art; aldrig granskades där nästans angelägenheter, aldrig hördes hårda omdömen, men ofta spridde det glada skämtet sitt solsken öfver samvaron.

Ingen kunde som Josefine Nordström berätta om skärgårdsfolkets lif och egendomligheter. Hon hade blick för både det rörande och det komiska, hon hade ett rikt och ömt hjärtas medkänsla för både glädje och sorg. Hon hade en lifsåtrå, när det gällde sammanlefnaden, och den uttryckes i ett ord, som hon framför andra älskade: *harmoni*.

Hvem af de tusentals gäster, som bebodde hennes sommarhem, minnes icke den lilla ge-

FRÅN DET STORA SJÖKRIGET VID KARLSKRONA.

1. Konungen landstiger i Karlskrona. 2. Grefvinnan Hamilton, född Beck-Friis, öfverlämnar en blomsterbukett till h. m:t.
3. Röda eller fientliga eskaderns pansarbåtar och torpedojagare på Karlskrona inre redd. 4. Konungen på väg till Flottans kansli för att afhålla kritik öfver krigsöfningarna.
5. Konungens återkomst till Stockholm.

1 o. 2: C. Jansson foto. 3 o. 4: A. Krook foto. 5: A. Blomberg foto.

ett bref till en vän, huru hon lyckats återskaffa verktyg — åt en supig snickare, som sålt dem för att köpa brännvin. »Jag rodde öfver och kom dit en söndagsmorgon,» skref hon; »han hade lofvat mig att bli ordentlig, men han var redan halffull. Jag lyckades öfvertala honom att följa mig till staden, och du skulle sett oss arm i arm promenera till kyrkan. Hvad skulle mina döttrar ha sagt, om de mött mig? Men efter den betan har han varit totalt nykter. Mätte det räcka länge!»

Sådan var hon; ingenting syntes henne omöjligt, ingenting var för svårt eller för motbjudande, då det gällde att gagna någon olycklig.

Öppen och glad, liflig och varm, med en gudsfuktan, som besjälade och genomträngde hela hennes lif, fanns det dock djup inom henne, som endast sällan och glimtvis läto sig anas af de allra närmaste. Då framskyntade i denna lilla gestalt något majestätiskt, något af evighetslifvets nästan ofattbara höghet.

Hon dog i slutet af sistlidne oktober, lätt och hastigt. Hennes hand hade nyss tecknat följande ord till en vän: »O, min älskade, huru skola vi icke fröjdas tillsam-

mans en gång på den andra sidan.» Några ögonblick därefter hade hon tyst och ensam gått öfver lifvets smala gräns.

Af hennes tre barn fick hon följa sonen, en ovanligt lofvande ung man, till en tidig graf, lika så en af henne mycket älskad måg. En af hennes döttrar är orgelnist i Marstrand och den andra är stadskassör därstädes, och som vi tro, den enda svenska kvinna, som innehar en sådan plats.

Som avslutning på denna lilla minnesteckning anför vi de verser, som vid en anspråklös fest i det så kallade »fågelboet», skrefs till henne af en känd författare:

JOSEFINE NORDSTRÖM.

Nu vår bostads ägarinna,
som är hjärtans härskarinna,
och som våra lyckats vinna,
som är sann och god och nöjd,
som har mycket i sitt minne,
och som alltid sitter inne
med ett gladt och fridsamt sinne,
tacka vi för sommarfröjd.

Verserna på fötter klena
måde illa stå på bena,
men likväl i dagar sena
skall vår hågkomst troget stå
vid det »fågelbo» vi funnit,
när vi Marstrands hamn ha hunnit,
allt hvad vi af henne vunnit
och hvad än vi hoppas få.

Detta hvita hufvuds krona
skall med lifvet oss försona,
skall oss lära att förskona,
när vi något styggt ha tänkt.
Detta skratt, som muntert klingar,
denna humor, som betvingar
lifvet och ger stunden vingar,
har åt oss så mycket skänkt.

Mycket — ty när stormen hviner,
minns man gärna sol, som skiner,
och när man får fula miner
uti lifvets hårda strid —
då, när hat vår syn vill svärta,
då det är som bot för smärta
att ha känt ett kvinnohjärta,
som har hopp och tro och frid.

stalten med den lätta vackra gången, den raka hållningen, hufvudet med det hvita, rika håret, ögonen med den kloka, skarpsinniga blicken, löjet kring läpparne, som lockade andra att le?

Född i Marstrand och tidigt föräldralös, blef hon uppfostrad i en släktings hus, där hon vistades, till dess hon gifte sig med en af stadens affärsmän. Då hon efter några år blef änka med tre barn och högst ringa tillgångar, såg framtiden ganska mörk ut. Men Josefine Nordström ägde kustbons ljusa lifsåskådning och glada förtröstan, hon ägde den karaktärens styrka och fasthet, som icke låta sig öfvervinnas af svårigheter. Och så uppfann hon ett medel till utkomst, i det hon, understödd af en ädel magnat i Göteborg, förvandlade det stora långa sädesmagasinet i trädgården till det nuvarande Sommarhotellet. Långa korridorer löpa genom byggnadens båda våningar med rum vid rum å ömse sidor, och till och med vinden fick sina små krypin. Väggarne täcktes med slingerväxter, rummen möblerades trefligt, och snart började gäster samlas i det angemäna hemmet. På det sättet kunde den unga modern försörja sig själf och sina barn.

Hvad var det dock som, förutom den rika andliga begåfningen, utgjorde Josefine Nord-

»VÄRDINNAN I SOMMARHOTELLET».

UR DAGSKRÖNIKAN.

EN TROTJÄNARINNA I PRESSENS TJÄNST skildes hädan, då fröken *Christina Sophia Ekgren* den 5 dennes i en ålder af öfver 75 år efter ett långvarigt lidande afled i villan Stora Ekholmen vid Vaxholm.

CHRISTINA SOPHIA EKGREN.

Fröken Ekgren, hvilken redan år 1856 inträdde i den kända dagliga Stockholmstidningen Aftonbladets tjänst, har allt sedan dess verkat vid denna tidnings expedition samt afgick förlidet år med pension.

Under sin 43-åriga tjänstetid har fröken E. gjort sig känd och värderad för sin stora duglighet, sin outtröttliga arbetsamhet samt för det lifliga nit och intresse hon städse lagt i dagen vid bevakandet af såväl principalens som allmänhetens intressen. Genom sitt vänliga, humana sätt och sitt enkla, flädfria väsen har hon förvärfvat sig många trofasta vänner både inom och utom den tidning, där hon under så lång tid verkat. Fröken Ekgren var ock, allt ifrån *Iduns* första år, en af dess mest nitiska kommissionärer, hvadan vi särskildt ha anledning att lägga en tacksam minnesblomma på hennes graf.

Närmast sörjes hon af efterlämnad broder, Stockholms stadsfullmäktiges vice ordförande, kamrer Carl E. Ekgren.

FRÅN KONUNGENS HÖSTRESA genom svenska bygder bjuda vi i dagsnumret våra läsare en serie bilder.

Det stora militärläget Sanna hed i Nerike var, som bekant, nyligen skådeplatsen för en ståtlig faninvgning, som förrättades af h. m:t och hvilken högtidliga akt återgifves å våra båda första bilder i serien.

Där Lifregementets till fot öfningsplats börjar, var rest en ståtlig åreport. Där steg konungen, som var iförd Lifregementets till fot uniform med generalsbeteckning och serafimerbandet, till häst och red fram till regementet, som hälsade med skyldring och generalmarsch.

Efter gudstjänstens slut framlämnades de gamla fanorna och utbyttes mot de nya, hvarvid konungen i sitt tal bland annat uttalade den förhoppningen, att de nya fanorna skulle föras med samma heder som de gamla. Sedan fanorna högtidligen öfverlämnats, förrättade regementspastorn bön, hvarefter regementena defilerade för konungen.

Å vår bild n:r 1 synes den vackra åreporten, som passerades af konungen vid hans ankomst till Sanna hed, medan den andra bilden framställer det ögonblick, då de gamla fanorna utbyttes mot de nya.

Från den anslående högtidligheten å Sanna hed reste h. m:t omedelbart söderut till Wislanda, där monarken mottogs med de lifligaste ärebetygelsor af representanter för samhället samt bemärkta personer från kringliggande landsbygd. Bilderna n:r 3 och 4 med de blomsterströende flickorna och de festligt smyckade husen och vägarna vittna nogsamt om orsbefolkningens sympatier för landsfadern.

Från Wislanda åkte konungen till Huseby, brukspatron J. A. F. Stephens vackra egendom, belägen i en af Kronobergs läns bördigaste trakter. Äfven där voro de ståtligaste anordningar vidtagna för att värdigt hälsa den furstliga gästen välkommen. Å vår femte bild i serien synes hufvudbyggnaden å Huseby och å n:r 6 står konungen på trappan, omgifven af sitt värdfolk, den Stephenska familjen. Bredvid sina föräldrar står fröken Mary Stephens jämte sin trolovade, kaptenen vid flottan, G. Liepe.

Efter gästbesöket på Huseby styrde konungen färden till Växjö, hvilken stad h. m:t ej gästade på 25 år. Jubel och feststämning präglade den småländska residensstaden under kungabesökets timmar, och lika uppriktiga som hjärtliga voro de hyllningar,

hvilka utbyttes mellan konungen och Växjö stads samhälle.

Vår sjunde och sista bild i serien återger det ögonblick, då konungen ankommer till Växjö och å planen framför stationshuset hälsas af befolkningen.

FRÅN DET STORA SJÖKRIGET i Karlskrona, som nyligen avslutats och följts med intresse af hela vårt land och vid hvilka öfningar konungen närvarit, bjuda vi i dagsnumret några vyer.

Vår första bild återger konungens landstigning i Karlskrona; å den andra bilden ses grevinnan Hamilton, född Beck-Friis, öfverlämnande en blomsterbukett till h. m:t.

Bilden nummer tre återger röda eller fientliga eskaderns pansarbåtar och torpedojagare på Karlskrona inre redd, och bilden nummer fyra framställer konungen på väg till Flottans kansli för att afbålla kritik öfver stridsöfningarna. Af denna kritik framgick, att striderna, oakadt krigstillståndets korta varaktighet, varit af stor betydelse, särskildt därigenom att anordningarna för det lokala försvaret af vår södra örlogstation blifvit i någon mån pröfvade under förhållanden liknande de, som i verkligheten antagas kunna förekomma.

Vår femte och sista bild, konungens återkomst till Stockholm med Drott, utgör, så att säga, en afslutning af vår illustrativa framställning af monarkens vidsträckt sommarresor inom landet.

Konungen har nyss debarkerat å östra Skeppholmskajen och hälsar öfverståthållaren, friherre Tamm. Bakom konungen står kronprinsen, medan manskapet å Drott mannar reling.

EN 3-ÅRIG KOMPOSITÖR och musikaliskt underbarn, Pepito Arriola från Spanien, har i dagarne uppträdt på psykologkongressen i Paris och väckt ett oerhördt uppseende. Den lilla Pepito lär nämligen vara något alldeles allenastående äfven bland »underbarnens» stora klass och är icke endast en för sin ålder förbluffande virtuos på piano, utan äfven, försäkras det, en genialisk improvisatör och kompositör! Vi meddela i dag efter en fransk illustrerad tidning, ett porträtt af den lille vid sitt instrument.

DEN DAGLIGA HUSANDAKTEN.

MERA AF EVIGHETSLUFT in i hjärtan och hem, mera af den frid, som öfvergår allt förstånd — o, vi behöfva det så väl! Det är så mycket i det dagliga sträfvet, som sliter och tröttar. Vi behöfva ro, vi behöfva stilla stunder. Vi behöfva något, som kan vända vårt armod i rikedom.

Husandakt. — Det ligger tröst och hvila i blotta ordet. Det klingar därigenom något af det stora, kända: »hvar två eller tre äro församlade» —

Några verser ur bibeln — välsignelsens ord — en kort psalm — det ger kraft åt dagen, det ger hägn åt natten, det ger glädje, som aldrig sinar. De oroliga tankarne vika, det blir stilla, lugnt.

Det är så mycket som drar sinnet nedåt. Vi behöfva hvarje den minsta skynt af himmel. Vi behöfva hvarje den minsta genklang från den värld, som är den eviga sångens hem. — Så låt oss då taga vara på det flödande vatten, som står alla törstiga till buds! Hvarför skola vi gå här fattiga, då vi kunde hafva öfverflöd? Hvarför skola vi gå här slutna och tysta, då jubel kunde läggas på vår tunga?

Husandakt, ja, men icke tomma formler utan ande och lif! — Må vi ock akta oss att ösa ur de mer eller mindre grumliga rännilarne, må vi hämta vederkvickelsen ur själfva den klara källan i det ord, som är lefvande och kraftigt. — Icke stenar i st. f. bröd åt de hungrande! Icke torrtighet och vanmakt, då det finnes så härlig tillgång på strömmar af välsignelse. —

Mera af evighetsluft — o, vi behöfva det så väl.

IDA GRANQVIST. (Adi)

Tiden för höstrengöringen är nu inne. Såsom verksamaste och billigaste medel därtill tillåta vi oss rekommendera:

HYLINS Kronsåpa.
HYLINS Prima Glycerin-Såpa.
HYLINS Prima Tvätt-Tvål.
HYLINS Ekonomitvål,

den sistnämnda särskildt vid tvätt af gardiner, ylle och andra finare artiklar.

Hylin & Co:s Fabriksaktiebolag,

Kongl. Hofleverantör.

STOCKHOLM.

TILL MAMMOR, SOM HA SMÅ BARN, OCH TILL ANDRA MAMMOR OCKSÅ.

HVAR KVINNA, som blir mor och som naturen nekat den stora lyckan att själf nära sitt barn, står inför en viktig och svår fråga — mjölkfrågan. Är hon ovanligt energisk och samvetsgrann, så läser hon sig grundligt in i ämnet, vidtar därefter sina anordningar och öfvervakar själf, hur allt utföres. De flesta rådfråga andra, erfarna mödrar eller sin läkare och ge därefter barnjungfrun del af sin nyförvärfade visdom.

Och så börjas arbetet med flaskor och proppar och kokning och värming. Och ofta går allt så bra, den lille frodas och problemet, som i början föreföll så ängslande svårt, tycks vara löst. Men just nu kommer faran, nämligen att slappna af. Man har visat jungfrun hur det skall göras, hon vet precis lika bra hur det skall vara, och så gör hon det till slut nästan på egen hand. Så måste det inte heller vara så noga, ty fru A. gör så och fru B. så och bådas barn äro så krya. Men det finns kanske också en fru C., för hvilken det inte går lika bra.

Den, som skrifer detta, är just en sådan mor, som misslyckats. Hvarför? Ja, det vet ingen.

Ej därför att jag varit mindre noggrann än de flesta andra vid tillredandet af mjölken. Det kan aldrig bevisas, att min gosse blifvit sjuk genom tuberkelhaltig mjölk. Men det är en möjlighet och det vet jag, att skulle jag ännu ha en liten att fostra upp, så skulle jag vara än försiktigare. Ty man kan inte vara försiktig nog. Det ena barnet har tillräcklig motståndskraft, det andra inte. Och så, innan man vet det, är olyckan skedd. Jag känner det därför som en bjudande plikt att varna envar: se själf till att flaskorna äro rena. Se själf efter, när apparaten kokar upp och hur länge den kokar. Och sluta ej för tidigt med flaskkokningen, hur besvärlig den än må vara. Det är nästan omöjligt att få en jungfru, hon må vara hur klok som helst, att förstå hvad man menar med att döda bakterier. Hon kommer alltid att invärtes småle litet åt din ifver och, när hon kan, slarfa undan för att få fort färdigt. Kanske gör hon det riktigt 9 gånger af 10 — bättre riktigt hvar gång.

Det svåra är att läkarne själfva ofta råda oss så olika. Den ena föreskrifer 20 minuters kokning, den andra 5—10 min. Och då man till slut ej vet hvem man skall tro, gör man det »som man tycker», d. v. s. på måfå, utan att veta hvarför. Hvad jag därför ville be hvar mor om, vore att hon ägnade en stunds arbete åt att förstå, hvarför hon gör så eller så — hon skall då åtminstone ha rent samvete och kunna säga sig, att hon gjorde så godt hon förstod. Tillåt mig att som en inledning till detta, för oss mödrar så viktiga studium, ge några siffror och uppgifter, hämtade ur sista uppl. af Meyers konversationslexikon. I sista bandet, n:r 17, finnes en längre uppsats om mjölk, stödd på vetenskapliga afhandlingar i ämnet af sådana auktoriteter som Flügge, Weigmann, v. Freudenreich och andra.

Hvad man åsyftar med sterilisering, pasteurisering vanlig kokning af mjölk är ju att döda de bakterier och baciller den kan innehålla.

Köp

Schweizer-Siden!

Begär mönster af våra nyheter i svart, hvitt och färgadt från 90 öre till 13 kronor pr meter.

Specialitet: Sidentyger för sällskaps-, brud-, bal- och promenadtoaletter och för blusar, foder etc.

Vi sälja i Sverige direkt till privatpersoner och sända de utvalda sidentygerna tullfritt och franko till bostaden.

Schweizer & Co., Luzern (Schweiz).

Siden-Export.

Dels därför att den skall »hålla sig». Det gäller då att tillintetgöra de jäsningsämnen som, om de få utveckla sig, inom kort förstöra mjölken, alltså framför allt mjölksyrebakterierna.

Dels att döda smittofrön såsom kolera, tyfus och framför allt tyfusbacillen, hvilken sistnämnda, som bekant, förekommer mycket ofta i annars god mjölk. Och hur dödar man dem? Genom upphettning och hastig afkyllning.

Man får ju nu för tiden köpa s. k. steriliserad mjölk, d. v. s. mjölk, som kokats i lufttätt slutna flaskor 30-60 min. Den är fri från smittoförande baciller och surnar ej, men innehåller ännu ett slags skadedjur, höbacillerna, om hvilka mer här nedan.

Man kan likaledes erhålla pasteuriserad mjölk, d. v. s. mjölk, som en kort stund uppvärms till 65-70 gr. och därefter hastigt afkyls. Äfven den är smittofri och kan hålla sig 3-4 dagar vid kylig väderlek, men de seglivade höbacillerna äro ej heller här oskadliggjorda.

Dessa dö ej annat än efter 6 tim. kokning, men som mjölken då blir alldeles brun och osmaklig, är denna metod att bli af med dem omöjlig.

Då de emellertid visat sig vara temligen ofarliga för större barn, kan man alltså låta dessa dricka pasteuriserad mjölk, utan att själf koka om den; hvaremot man, då det gäller barn, som uppfödas med flaska, måste behandla mjölken lika noggrant, som vore den rå. Man tror, att den sommaridiarrhé, som småbarn ofta lida så mycket af, till stor del förorsakas af dessa baciller. De finnas i det torra höet i ladugården och spridas därifrån vid mjölkningens naturligtvis till juver och stäfva. Därför är ock bruket att dricka mjölk, direkt mjölkadt i glaset, mycket hälsofarligt, ty all smuts, som annars hinner sjunka undan och stanna på botten af kärlen, får man då direkt i sig.

Men många köpa helt enkelt rå mjölk och koka själfva. De flesta ha en apparat motsvarande en bleckkastrull, däri flaskorna ställas in. Kokar man nu mjölken i 10 minuter, så äro mjölksyrebakterierna och äfven de smittoförande sjukdomsbacillerna dödade, och för att vara säkra att höbacillerna ej utveckla sig i någon farlig mängd, behöfves nu blott att man afkyler mjölken hastigt och håller den kall till den skall användas. Efter kokningen ställer man ut apparaten i fria luften

till afsvälning, fyller kastrullen med kallt vatten och låter flaskorna stå däri en timme; därefter hälls vattnet bort och flaskorna förvaras i skafferi eller annat kallrum tills de skola användas.

Allt detta låter ju så enkelt och är det ju äfven, men hvar husmor vet att det ej blir gjort just så, om hon ej själf öfvervakar det.

Ja, detta var våra små; men vi själfva? Och våra större barn, som slutat dricka ur flaska? Den mjölk vi dricka är visserligen kokt, men vanligen blott uppkokt och sedan skyndsamt aflyftad för att ej brännas vid eller koka öfver. Den kan innehålla alla de bakterier och baciller, för hvilka vi vilja skydda oss, om vi ej koka den minst 10 min., kunde vi nästan lika gärna dricka den rå. Därför är det ingen lyx att anskaffa en »mjölkkokare», en temligen hög kastrull, i hvars lock flere hål äro gjorda. Botten är dubbel, så att man befarar ej vidbränning, och kokar öfver gör den heller ej. Jag talar af erfarenhet. Sedan mjölken sålunda är kokt, ställer man kastrullen i ett stort stenfat med kallt vatten, byter om vatten efter en half min. och ställer sedan mjölken på kallt ställe.

Litet besvär, men en ljuf känsla af trygghet, då små törstiga själar storma in och be: »mamma få vi litet mjölk!»

VEDA.

DRAMATISKA TEATERNS första nya program för spelåret — ett så kalladt »plockprogram» — bjöd på tvänne nya svenska original af kvinnliga pennor. Bakom signaturen Allan Berg — ett märke, som ej heller är alldeles främmande för Iduns spalter — följer sig nämligen en ung läkarfru, hvilken redan tidigare debuterat som scenisk författarinna med den lilla enaktaren »Trots allt» på Vasateatern. Det nya stycket: »En bröllopsdag, dramatisk dikt i en akt», är skrivet på blankvers och framställer ganska ledigt och underhållande, ehuru kanske något för långdraget, en galant liten

episod mellan borgfrun och en ung kringvandrande porträttmålare på ett svenskt adels gods i slutet af 1500-talet. Fru *Fahlman* och hr *Palme* uppburu förtjänstfullt hufvudrollerna, och det lilla diktverket hälsades med välvilligt bifall.

Därefter följde fru *Helena Nybloms* skämt i en akt: »Det ringer», som med ens förflyttade åskådaren till det allra modernaste Stockholm med dess enerverande telefonpingel, dess jäktande utelifspring och där af resulterande inhåliga hemlif. Den lilla bagatellen uppbars alligenom af godt humör och saknade icke sina satiriska, väl förtjanta och väl träffande slängar åt enkannerligen våra dagars »tidsenliga» hufvudstadsdamer. Fruarna *Lindberg* och *Byström*, hrr *Bäckström* och *Hedlund* gjorde ock, hvar i sin stad, det bästa till munterhetens höjande, och publiken skrattade godt och applåderade tack-samt.

Som slut- och efterrätt serverades så den gamla franska Labiche-et-Compiska enaktsfarsen »Picolet», bekant från Svante Hedins glansdagar. Den visade sig ännu sitta inne med förmågan att vinna skrattarne på sin sida, tack vare hrr *Personnes* och *G. Bergströms* lustigt chargerade spel i de tvänne manliga hufvudrollerna och fröken *Sjöbergs* näpna företeelse i den dito kvinnliga.

CIRKUS TANTI, som under sommaren haft att bjuda på än den ena, än den andra nyheten, har på sista tiden haft att uppvisa något alldeles extra, något enastående, nämligen kapten Webb med sina dresserade sjölejon. Hela Stockholm måste naturligtvis se dem, och då vi i söndags infunno oss på middagsföreställningen, möttes vi af den behagliga anblicken af fullt hus från golf till tak. Naturligtvis finnas hos Tanti en hel del goda och lockande nummer, icke minst den alltid lika populäre direktören själf. Men på senaste tiden har nog det mest dragande numret utgjorts af de dresserade sjölejonerna. Och förvånande är det verkligen att se, huru dessa djur, hvilka på land äro lika otympliga, som de äro kvicka i vattnet, kunnat bibringas så mycken dressyr. Särskildt är deras förmåga som jonglörer märklig. Bifallet var ock stormande, och publiken var tydligen mycket belåten med hela föreställningen.

Koffjuvelerare
K. ANDERSON
1 Jakobstorg
• STOCKHOLM •

Inf. gen. Red. af Läkareförteckn.
Doktor AFZELIUS
börjar sina mottagningar den 10 sept.
(G. 101273)

Tandläkare TOM von HALL.
— 30 Sturegatan 30. —
Hvard. 10-2, 5-6. Helgd. 10-12.
Allm. Telefon 58 48.

Tandläkare Sven Hoffman,
2 B Uplandsgatan, n. b.
Hvardagar 10-3, helgdagar 12-1.
Obs. i Smärtfri behandling. Allm. Tel. 15437.

Tandläkare
Harald Ramberg. Rhea Ramberg
6 och 8 Biblioteksg. 6 och 8.
Hvard. 10-1. Mottagningsstid: Hvard. 1-3
Sön- o. helgd. 10-11.
Andra tider efter öfverenskommelse.
Allm. Telef. 16128.

Tandläkare Sjöquist
Drottninggatan 68, Stockholm.

TANDLÄKARE
G. G:son Hård af Segerstad,
Alma Hård af Segerstad
Birger Jarls gatan 13, 1 tr.
Rikstel. 2048. Allm. tel. 86 46

Tandläk. Elias Widfond,
25 Regeringsgatan 25.
Träffas kl. 10-2 och 1/25-1/26 e. m.
Plomb. och insättning af artificiella tänder.

I Sjukgymnastik och Massage
börjar ny lärokurs den 1 näst. okt.
Professor G. A. Unman,
Stockholm, Biblioteksgatan 11.

Kurs i Sjukgymnastik, Massage
och friskgymnastik, äfven förberedande för Centralinstitutet, från 1 okt. till maj.
Prospekt genom
Doktor O. WIDE, Stockholm.

Kurs i Sjukgymnastik, Massage och Pedagogisk Gymnastik
(Friskgymnastik),
i hufvudsak lika med Gymnastiska Centralinstitutets kurs för kvinnliga elever. Kursen är 2-årig med början 1 okt. Vidare upplysningar och prospekt genom
Doktor J. Arvedson, Stockholm.

Kronisk Snufva och Svalkatarr
behandlas med inre smärtfri massage (med instrument) af
Professor G. Cederschiöld.
Träffas hvardagar 2-4. Engölbrestg. 5.

Damhårarbeten.
Pernker, Benor, Flåtor, Länkar m. m. i tusental hos Herr och Fru **E. MALMBERG,** 58 Klarabergsgatan 58.

Hvarje stammare
kan lära sig tala flytande efter osviktig, fullt fysiologisk metod.
Bruggaregatan 10. Julius Kamke.

Hos **Nordin & Josephson,** Drottninggatan 37, Stockholm, samt öfriga bokhandlare har utkommit:
BUDDA
och läran om förlösnigen från lidandet.
Religionshistorisk skildring af
Henning Sjögren,
Fil. kand., v. pastor.
Pris kr. 1: 50.

Turkiska Divaner
från 45 kr. till högre priser. Paneldivaner, Förmaksdivaner, Stolar, Fätöljer m. m.
Chälslonger 20 kr.,
Dito klädda från 26 kr. till högre priser.
Resärmadrasser
för jern- och träseningar tillverkas i alla storlekar, från 12 till 35 kr. Vid rekvirition torde sängens invändiga mått uppgifvas. Alla slags Sängkläder och stoppade Möbler billigast från
C. R. Danielssons Verkstäder,
LILJEHOLMEN.
Rikstef. Stockholm 44 39. Allm. Telefon Liljeholmen 49. Fraktfritt öfver hela landet.
Agenter antagas.
Prisk. och tygprover sändas på begäran.
I alla bokläder å 75 öre:
— **General Lee's marsch** —
för piano, är lättspelt och vacker.

Firma-Märke.
Allm. Telefon 79 83.
Riks- » 50 69.

Profver sändas till landsorten.
Stureplan 2. Stockholm.

Kungl. Hofboktryckeriet
Iduns Tryckeri Aktiebolag
BOKTRYCKERI, LITHOGRAFI och
KEMIGRAFISK ANSTALT
Utför allt slags tryck för såväl affärsmän som privatpersoner.
Ferm expedition. Förstklassigt arbete. Moderata priser.

Kindergarten.
Lärarinneelever antagas till instundande hösttermin. Kursen praktisk-teoretisk. Föreläsningar i barn skolhygien. Närmare meddelar föreståndarinnan, Kommendörsgatan 25, n. b., Stockholm.
Hvad skola smättingarna göra?
Alla slags praktiska, lätta arbeten kunna rekvireras från Kindergarten, Kommendörsgatan 25. Skolor rabatt.
Eleganta visitkort
ä
Iduns Kungl. Hofboktryckeri
12 Stora Vattugatan 12.

Göteborgs Italian-Biscuits
och dess öfriga fabriker anbefalles.

Telegram!
Kraft-Tvål-Fabriken i Jönköping har å Utställningen i Paris erhållit pris för sina utmärkta fabriker:
Lagermans Kraft-Skur-Pulver,
Lagermans Tvätt-Pulver,
Lagermans Metallputs-Pulver.

Mustads Taffel-Grädd
är bästa bordssmör.
Nederlag i Stockh. och Gefle hos
Edvard Terserus.

Pianolektioner
gifvas af undertecknad (helst i hemmen).
Adr Observatorieg. 16, 1 tr. Ellen Liljenstolpe (elev af kapellm. Norman).

För bouppsättningen!
— Virserums ekmöbler —
Oscar Edv. Ekelunds Snickerifabriks Aktiebolag i Virserum försälja från nederlag i Stockholm sina tillverkningar af alla slags Ekmöbler, såsom:
Salsmöbler, Herrumsmöbler, Kontorsmöbler, Fantasmöbler m. m. Beställningar efter ritning och skizz utföras. Egen arkitekt i Stockholm. Priskuranter och fotografier sändas på begäran.
Utställnings- och försäljningslokal:
22 Birger Jarls gatan 22.
Rikstef. 5720. Allm. telefon 155 00.

STOCKHOLMS INTECKNINGS-GARANTI-AKTIEBOLAGS
BRAND- och DYRKFRIA
FÖRVARINGSHVALF
 (Öppna alla söckendagar kl. 1/2 10-4)
 innehållande c:a 1,650 st skåpfack. Årlig hyra för fack, beroende af storleken, 20, 25, 35, 50 kronor. Testamenten, Gåfvobref och dylika handlingar emottagas till förvaring; äfvenledes emottagas värdepapper i öppet förvar. (S. T. A. 16805)

Malmö Best Patent
 är det bästa hvetemjölet såväl till hushållsbruk som för bagare.
 Tillverkas uteslutande af
Malmö Stora Valskvarn. (C)

Lars Monténs Neutrala Kärntvål till ylletvätt och Oleintvål till linnetvätt användes lämpligast sålunda:
 1/2 kg. tvål kokas i 2 liter vatten; när tvålen är upplöst, tillsättes under omröring 20 å 25 liter ljumt vatten; i denna utspädda lösning neddoppas plaggen. Vid ylletvätt böra såväl lösningen som sköljvattnet hafva 36 å 38 grader. Finnes hos de flesta specerihandlare samt i mina butiker.
 N:r 19 Stora Nygatan. — N:r 29 St Paulsgatan.
 Sifvermedalj i Köpenhamn 1888. Guldmedalj i Stockholm 1897.

Ärade Föräldrar.
 »Allenburys» Food lämnar full ersättning för modersmjölken. Det är framställt med fäst afseende på barnets utveckling och matsmältningsförmåga och då barnet efter, som det växer, behöfver kraftigare näring förekommer detta Food i 3 serier nämligen:
 N:o 1 afsedt från födselen till 3 månaders ålder.
 N:o 2 afsedt från 3 till 6 månaders ålder.
 N:o 3 (Malted Food) från 6 månaders ålder, äfvensom för svaga och af dålig mage lidande personer.
 Säljes på apoteken samt i hvarje välorterad speceri- och delikatess-affär i riket. I parti genom A. W. HELAND, Norrköping, Rikstelefon 1191, och ADOLF AHLGREN, Gefle, Rikstelefon 1165. (G. 98528)
 Nederlag för Stockholm hos herrar Peterson & Malm. Rikst. 3274. Allm tel. 1187.

LINNE	Leverantörer till H. K. H. Prinsen af Wales.	LINNE
Den billigaste firma i branchen för verkligt äkta ofälskade linnevaror. Blekt damast. Borddukar från 2 s. 6 d. pr st. och till de finaste fabrikat.	Specialaffär för Brud-utstyrselar af linne. Tusentals rekommendationer. Full tillfredsställelse å alla håll, hvarst man begagnar våra varor.	Äkta Cambridge-näsdular med hälsöm för damer från 3/6 pr puss. Mycket eleganta fr. 12/- till högre pris. De mycket efterfrågade Ir-ländska knypplade o. broderade näsdularne. Linnet-lakan o. örgott, handdukar. Alla sl. af linne.
LINNE	Prisförteckning och provver efter önskan.	LINNE
Murphy & Orr, 18 Donegall St., Belfast, Irland (Det äldsta etablissemang för Linne i norra Irland.)		

GEFLE MANUFAKTUR-AKT.-BOLAGS
 Oblekta, Blekta och Färgade
VÄFNADER
 försäljas i parti från kommissionslagret i Stockholm hos **ADOLF BODELL**
 Skyddsstämpel.

JOH. LUNDSTRÖM & C:o.
Stenkol, Cokes,
 1:a maskinkrossad **Anthracit,**
 bästa bränsle för illuminationskaminer och värmeneccsärer.
Carré-Briketter
 för kokspisar, kachelugnar, strykugnar m. m.
 Allm. tel. 22 88. Kontor: 22 Skeppsbron 22. Rikstelefon 427.
 Allm. tel. 60 19. Försäljning: 5 Strandvägen 5. Rikstelefon 22 20.
 Allm. tel. 61 98. Filial: 1 Farmmätaregatan 1. Rikstelefon 20 12.

Gustaf Piehls Bryggeri-A.-B.
 Stockholm 66 Götgatan 66 Stockholm
 rekommenderar sina tillverkningsar af:
Lager-Öl, Lager-Dricka
Pilsner-Öl, Iskällar-Dricka
 samt såsom specialitet:
Pilsner-Dricka
 Allm. telef. 36 56. Rikstel. 18.

I Bikupan säljas
 E. Wallbergs sanitära steriliserade toalettblindlar för damer. Bakteriologiskt undersökta och förordade af läkare, i tre storlekar nr 1, 2, 3, pris 1,50, 2,-, 2,50 pr dussin.

Sparsamma husmödrar!
 Köp, pröfva och döm, om icke Nanny Sandströms kokbok: **God humanskost** är en liten riktigt bra kokbok! Den nu utkomna 4:de upplagan är betydligt tillökt och förbättrad af en inom kokkonstens område högst erfaren och ansedd gammal husmoder; kokboken är därför äfven en synnerligen lämplig och billig present till Edra tjänarinnor. Pris häft. 1 kr., inb. 1: 25, till salu i alla boklädor och hos **Adolf Johnsons Förlag** Stockholm.

Tidaholms Fantasmöbler,
 rikhalt. urval i forn nord. stil. Fullst. rumsmöblemang ut-föras i alla olika variationer efter order. Mod. mönster för glödbränn. o. kollerering uppläggas, glödbränn. verkställes. Begär prisuppgifter från **Tidaholms Bruks Aktiebolag, Tidaholm** (Försäljningsmag. Beridarebang. 27, Sthlm.)

Högstedt & C:o
 32 Regeringsgatan 32 — Stockholm —
 Specialitet:
Bordeaux- & Bourgogne-viner
 Billiga priser.

M:lle Maria Nilssons Mode-atelier
 1 Rue Troyon PARIS
 anbefaller sig hos den svenska damvärlden. Paris-snit. Moderata priser. Rekommendationer från Parisaristokratien, främlingskolonien i Paris och kunder i Sverige.

A. Wilh. Lindbergs
 Pianoetablissemang. Stockholms äldsta piano-affär, etablerad år 1856. 26 Regeringsgatan, Sthlm. Allm. telef. 59 88. Telegrafadr. Piano, Sthlm. Lager af flyglar, pianon och orglar från in- och utlandets förnämsta fabriker.

Santal-missionens
Broken Orange Pekoe & Pekoe. Garant. oblandadt, direkt import. från missionens egna plantager i Assam (s. o. från Himalaya). Säljes äfven å apoteken.
 Santalmissionens Tedepot, STOCKHOLM.

MACK'S
 PYRAMID
Glans-Stärkelse
 erkändt bästa i handeln. Fås öfverallt i Paketer å 10, 20 & 50 öre. H. Mack (Fabr. af Mack's Dubbel-Stärkelse) Ulm v. D.

Använd vid
Läckning af buteljer
Monténs Vaxlack
 Finnes hos hrr specerihandlande.

Richard Anderssons
Musikskola fortgår som hittills.
 Høstterminen börjar den 20 september. Anmälningstid på måndagen den 17 och tisdagen den 18 september kl. 12-2, 5-6 e. m. Ordinarie mottagningsdagar från och med den 16 september onsdagar och lördagar från kl. 1/2-1/3 e. m. Brunnsgatan 23, 2 tr. Filialer finnes å Östermalm och Söder. (G. 100911)

Stockholms Musik-Institut,
 Brahegatan 7 B, ö. g. 1 tr.
 Høstterminen börjar den 18 september. Undervisningsämnen: Pianospelning och Harmonilära. Anmälningstid från och med den 12 sept. kl. 1/2-1/3. Efter terminens början anmälningstid och mottagningsdagar på måndagar och torsdagar kl. 1/2-1/3. För närmare redogörelser tillhandahålles prospekt. **Sigrid Carlheim-Gyllensköld.**

Målarskolan, 5 Biblioteksgatan, 1 tr.
 Återkomna från Utlandet begynna vi lektionerna uti Aqvarell, Glas, Olja och Porslinsmålning, Gyllenläder och Läderplastik. (Anmälningar 10-4.)
Emma Nordberg & Augusta Peterson.

Katrinelunds Sjukhem.
 Å denna under Kongl. Medicinalstyrelsen stående anstalt emottagas nerv- och sinnessjuka kvinnliga patienter. Anstaltens inspektör: Öfverläkaren vid Lunds hospital, professor Sv. Odman; anstaltens läkare: Doktor Thure Petré, Malmö. Ansökningar böra ställas till anstaltens föreståndarinnor, Fru **EISE LENNWALL**, Katrinelund, Malmö.

IDUNS MODETIDNING
 För Sömmerskor Billigast, bäst, elegantast, modernast För Syateljörer
 af alla Skandinavien modetidningar är och förblir Iduns Modetidning, som utkommer i tvän-ne upplagor, båda med två stora 8-sidiga nummer i månaden och hvarterda innehållande 70-80 charmanta illustrationer samt åtföljdt af en stor dubbelsidig mönsterbilaga af ovanligt rikhaltigt innehåll. Den dyrare upplagan, kallad planschupplagan, har därjämte med sitt första nummer i hvarje månad en fin-fin kolorerad modeplansch med moderna hårfrisyrer på baksidan samt med sitt andra nummer i hvarje månad en uteslutande för denna planschupplaga framställd handarbetstidning med vackra och moderna svenska mönster för handarbeten, läderplastik, glödrättning m. m. Prenumerationspriset är för sista kvartalet å planschupplagan **endast kr. 1.50**, å den andra upplagan **endast 1 krona.**
Prenumerera genast!
 För alla husmödrar

Undervisning pr korrespondens i **BOKFÖRING** (enkel o. dubbel.) Ingen förskottsbetaln. **Skönskrifning, Stenografi, Rättskrifning, Tysk och engelsk Handelskorrespondens.** Bästa resultat garanteras. Tusentals intyg från elever. Prospekt och profbref gratis. Malmö Språk- & Handelsinstitut Dir. **H. S. Hermod**, Södersg. 17, Malmö. Rikstelefon 1428.
 Askeröd d. 10/6 1900.
 »Undervisning pr korrespondens» måste — i bokföring — öfverlåtningen vara att föredraga framför muntlig sådan, ty då en elev har afslutat sin muntliga kurs vid en handelsskola, har han endast sitt minne och den vid skolan vunna färdigheten till sin rådighet i framtida värf; en elev, som mottagit undervisning »pr korrespondens» är däremot icke allenast i besittning af de 2:ne ofvannämnda fördelarna, utan äger ännu en tredje därtill: *de tydliga och förvånansvärdt lätt-lärande* — breven. Sviker minnet, finnas — breven. A. N. W.
 Tusentals liknande intyg finnas till påseende å institutet.

Carl F. Källström
 Juvelerare
 4 Östra Hamngatan 4
 MALMÖ
 Specialitet: Konstnärlig Ciselering

Mot liggsår
 m. fl. sårnar och yttre skador är Dr P. Håkansson's Salubrin det bästa och pålitligaste medel. Likaledes är Salubrin ett utmärkt behandlingsmedel mot hämorroider m. fl. fall af blodstockningar, vid sensträckningar m. m. Salubrin användes mer eller mindre utspädt med vatten, hvarjämte det i många fall är behöfligt förhindra dess förflyktigande genom användning af gummitaft, såsom närmare angives i den hvarje flaska Salubrin medföljande beskrifningen. Allmänheten varnas mot efterapningar af fabrikatet.

Hårets affallande
 En läkare, som sedan flere år i Stockholm behandlar specielt hudsjukdomar, skrifer följande: »Af alla i handeln förekommande medel, afsedda för behandling af de parasitära hudsjukdomar (seborrhé, mjäll o. d.) på hvilka hårets affallande i de flesta fall beror, känner jag intet, som vid anställda prof visat sig så verkamt och i så hög grad förtjänar användas som **Azymolstimulus**». Vid London utställningen 1899 erhöil F. Paulis Azymolstimulus guldmedalj såsom det bästa härvatten. (S. T. A. 77433)

Medicinska Bröstkaramellen "HOSTA ICKE"
 är enligt läkarens omdöme den mest välgörande, som hittills förts i handeln. Ende tillverkare **C. A. Jansson, Mariagatan 16.**
 Försäljningsbodar: Ragvaldsstrappor. Högerbergsgatan 27 B Malmstorgsgatan 6. Regeringsgatan 33.

Husmödrar!
Spara
 är lösen för hvarje husmoder med en begränsad hushållspenning!
 Huru göra en verkligt stor besparing? Jo, använd den i Edra hushåll Pellerins Margarin, Göteborg, som är bäst, drygast och billigast!

Den, som behöfver siden,

torde rekvrirera profver af vårt med de sista nyheterna rikhaltigast sorterade lager i svarta, hvita och kulörta sidentyger till blusar, bal-, sällskaps- och promenad-toiletter.
 Försändas direkt till privatpersoner meter- och styckevis till fabrikspriser.

E. Spinner & C:i,
 förr J. Zürrer's Sidenfabrik, Zürich.
 Grundlagd 1825.

Sparkasseräkning
 5 proc. ränta.
Nordiska Kreditbanken
 8 Drottninggatan 8
 Mynttorget 4 Drottninggatan 102

BRAND FÖRSÄKRINGS AKTIEBOLAGET FENIX
 JAKOBSTORG

Fru Sofia Larsson, Jönköping.
"ÖRTMIXTUR" för magsjukdom.
 Har rönt exemplös framgång. Flera tusen människor välsigna den. Rekommenderas af läkare och barnmorskor. 6 fl. på en sats kosta 4: 40 pr sats. Sändes på järnväg mot efterkräft, på båtar endast då den är förut betald. Uppgif den sort, som önskas. Endast hel sats sändes.
 Nr: 1. Hellsöande för kronisk förstoppning, magkatarr m. m.
 Nr: 2. Hellsöande för magayra, kolik gallsten m. m.
 Nr: 3. Bindande för tarmkatarr, diarré m. m. — Jönköping i januari 1899.
 Återförsäljare för Sthlm Ernst Folke Karlaplan 1. Allm. 5730. Riks 3016.
 Sofia Larsson, Östra Storgatan 63, Jönköping. Rikstelefon.

HVARJE SPARSAM HUSMODER
 bör efterfråga
"UNIONS" "Crème" och "Aptitgrädd."
 Tillhandahåles hos hvarje välsorterad Köpman.

Sängar
 Madrasser
 Kuddar
 Filtar
 m. m.
 Stort urval. — Elegant arbete.
 Aktiebol. Svenska järnsängsbrukens utställnings- och försäljningslokal
Jakobsbergsgatan 26, STOCKHOLM.

Lagermans Metall-Puts-Pulver "Tomten"
 för koppar och mässing innehåller inga giftiga ämnen och ingenting, som kan skada den skurandes händer. Säljes hos alla väl-försedda hrr speceri- & diversehandlande i riket. Ende tillverkare:
Kraft-Tvål-Fabriken, Jönköping.
 Prisbelönt senast vid Världsutställningen i Paris.

God hälsa förutsätter rikligt godt blod. Blodet är rikt endast om det i riklig mängd innehåller järn, och detta järn måste vara haemoglobin.
Capsuloids innehåller den bästa och renaste haemoglobin och tillför blodet just den därpå behöfliga kvantiteten.
Capsuloids täles af den svagaste mage, af gammal och ung.
Capsuloids åstadkommer rikt blod, som botar alla kroniska sjukdomar, förorsakade af blodbrist och bleksot.
Capsuloids är den bästa järnmedicin.
Capsuloids erhålles i askar å 2,50 å alla apotek.

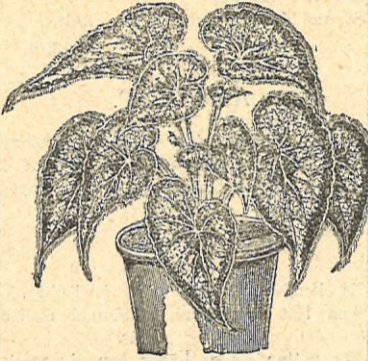
Louis Roederer
 Carte Blanche,
 Grand Vin Sec.
 Extra Dry.
Reims.

J. & F. Martell
 ★
 ★★
 ★★★
 VO
 VSO
 VSOP
 VVSOP
Cognac.

Nyaste & finaste
PARFYM
 för näsduken
Perles d'or
 Wilhelm Rieger,
 Frankfurt a. M.
 Finnes i alla finare parfymaffärer.

AGRA MARGARINFABRIK,
 STOCKHOLM,
 levererar alltid kärnfärskt
Grädd-Margarin.

Skånes Enskilda Bank
 uthyr i sitt brand- och dyrkfrä
Förvaringshvalf
 fack mot årlig hyra af 20, 25, 35, 75 kronor, beroende på storleken.

Växtförsäljning.
 I likhet med föregående är anordnas från
Haga trädgård
 i Nr 18 Birger-Jarlsgratan
 försäljning af
dekörationsväxter för boningsrum.
 Lokalen öppnas den 14:de sept. och försäljningen fortgår till den 26:te, möjligen den 29:de sept.

Oöfverträffad till frambringande af en vacker hud.
KALODERMA
 • KALODERMA-GELÉE • KALODERMA-TVÅL •
F. WOLFF & SOHN, KARLSRUHE.
 Erhålles å Apoteken samt 1:sta klassens Parfymeri- o. Frisé-Affärer.

Sv. Panoptikon
 Stockholm.
 ★Största sevärighet.★

Bankaktiebolaget
 Stockholm—Öfre Norrland,
 Drottninggatan 6.
 Hushållräkning 5 %.
 Kassaafack till 15, 20, 25 kronor.

Aktiebolaget
Sundsvalls Handelsbank,
 Gustaf Adolfs torg 14,
 godtgör å Sparkasseräkning — 5 proc.
 (G. 94245)

Depositionsräkning
 Räntegodtgörelse 5 1/2 proc.
 Aktiebolaget
Stockholms Diskontobank
 Hufvudkontor: REGERINGSG. 1
 Afdelningskontor: HÖTORGET 8.

FÖRVARINGSFACK
 uthyras af
 AKTIEBOLAGET
 STOCKHOLMS HANDELSBANK
 8 Arsenalsgatan 8.

Sydsvenska
Kredit-Aktie-Bolaget,
 Stockholm, Fredsgatan 24.
 Afdelningskontor Götgat. 31.

(Fonder kr. 4,340,000)
 Deposition ————— 5 1/2 %
 Sparkasseräkning ————— 5 %
 Upp- & Afskrifning ————— 3 %

Örebro
Albert & Marie Kex
 rekommenderas.

Suomis
Isif
 räntor
 — Begär prospekt! —
 utbetalas å Suomis Generalagentur 22 Fredsgatan 22, Stockholm, eller remitteras — kostnadsfritt — till landsorten å bestämda förfallodagar

Clara Fabriks

Stearinljus

Fru Örn's Atelier,
 STOCKHOLM,
 19 Tunnelgatan 19.
 Specialité: Kappor, Promenadkostymer, Brud-utstyrlar.
 Londoner-, Pariser-, Wiener-mode.
 Elegant. Väckändt.

Australisk
Kött-Extrakt
 'W. Reimers'
 — är bäst —
 Agent C. G. Bäckström,
 STOCKHOLM.

Inköp af lottsedlar

till dragningen 1 november bör ske i god tid, emedan det visat sig, att lottsedlarna blifvit slutsålda långt innan föregående dragningar. Pris för lottsedel 10 kr., beställning till landsorten åtföljd af likvid och 40 öre (till rek. porto och dragningslista). Hela behållningen tillfaller Nordiska Museets Byggnadsfond.
 Vinsternas belopp **540,000** kronor. Högsta vinsten **50,000** kr.

Nordiska Museets Lotteri,
 Fredsgatan 32, öppet kl. 10 f. m.—8 e. m.
 (G. 101133)

Högsta elegans och snabbhet. Direkta vägnar. Resor utan vägnar. Endast en tur-behandling. Direkt anslutning i Berlin till Central-europa.
Kontinentrouten TRELLEBORG—SASSNITZ
 2 turer dagligen i hvardera riktningen.
 Vidare meddela: Stockholms Resebureau, Stockholm; Göteborgs Resebureau, Göteborg och Kontinentkontoret, Trelleborg.

Mattor, Möbeltyger, Gardiner m. m.
 Nyaste mönster — största urval — billigaste priser.

Möbler och Dekorationer.
 — Stor utställning af de modernaste stilarter i möbler. —
 Kostnadsförslag till möblering af hela våningar och särskilda rum lämnas på begäran.
MYRSTEDT & STERN
 Kongl. Hofleverantörer
11 Drottninggatan 11
 STOCKHOLM.